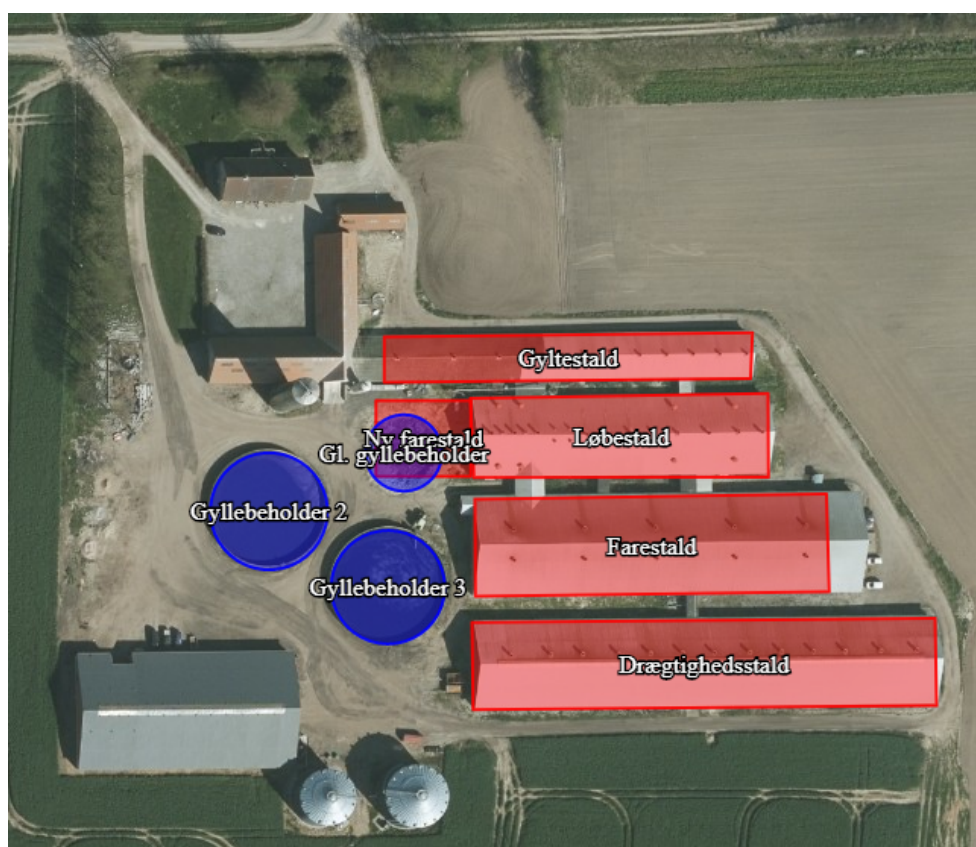

Miljøgodkendelse af husdyrbruget

Horskærvej 51
8300 Odder

Jf. § 16 a stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.

(LBK nr. 520 af 01/05/2019)

Odder
Kommune

Datablad

Ansøger, ejer af bygninger	Torben Jakobsen Horskærvej 51 8300 Odder e-mail: horskaergaard@gmail.com tlf: 2127 1131 CVR: 17575589
Ejer af husdyrhold	samme
Driftsansvarlig for husdyrproduktion	Torben Jensgaard Jakobsen
Husdyrbrugets navn og adresse	Horskærvej 51 8300 Odder
Matrikel nr. og ejerlav	40a - Gylling By, Gylling
Virksomhedens art	§ 16 a, stk. 2 IE- Svinebrug med sohold og produktion af pattegrise, over 750 stipladser til søer
Ejendomsnummer	7270028188
CHR-nummer for dyreholdet	81778
Ansøgers konsulent	Velas I/S
Ansøgnings-id	Skemanr. 219644, version 6 (og scenarie 222939 vers. 3)
Tilsynsmyndighed	Odder Kommune
Ekstern konsulent	Niras A/S
Udkast i høring	14.maj til 14. juni 2021
Godkendelsesdato	4. oktober 2021

Udarbejdet af:
Odder Kommune, Team Miljø
Rådhusgade 3, 8300 Odder
Tlf. 8780 3333, e-mail: miljoe@odder.dk

Lene Andersen
Tlf.: 3084 3498
e-mail: lene.andersen@odder.dk

Dokument nr: D2021-97892
Sagsnr: S2019-5739

Indholdsfortegnelse

3.1 Miljøgodkendelsen	8
3.2 Høring	9
3.3 Offentliggørelse af miljøgodkendelsen	9
3.4 Klagevejledning	10
4.1 Generelle vilkår	11
4.2 Placering af nye bygninger	11
4.3 Ammoniakreducerende teknologi	11
4.4 Produktionsareal og stalddtype	12
4.5 Husdyrgødning	13
4.6 Jord, grundvand, overfladevand	13
4.7 Lugt	13
4.8 Støj 14	
4.9 Støv 14	
4.10 Skadedyr	14
4.11 Lys	14
4.12 Vand- og energiforbrug	14
4.13 Uheld	15
4.14 Ophør	15
4.15 Egenkontrol	15
6.1 Generelt	17
6.2 Produktionsareal og stalddtype	17
6.3 Lokalisering – afstandskrav	18
6.4 Landskabelig påvirkning	19
6.5 Ammoniakreducerende teknologi	21
6.6 Husdyrgødning	23
6.7 Ammoniak påvirkning af natur	24
6.8 Jord, grundvand, overfladevand	27
6.9 Lugt	28
6.10 Støj og rystelser	30
6.11 Støv	30
6.12 Fluer og skadedyr	30
6.13 Transport, til- og frakørsler	30
6.14 Lys	31

6.15 Vand- og energiforbrug.....	31
6.16 Affald.....	31
6.17 Uheld	32
6.18 Ophør.....	32
6.19 Egenkontrol	33
6.20 BAT – Bedste tilgængelige teknologi.....	33
6.21 Alternativer.....	35

1 Baggrund

Torben Jensgaard Jakobsen ansøger om § 16 a miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven til husdyrproduktionen på adressen Horskærvej 51, 8300 Odder.

Ansøgningen om § 16 a godkendelse er indkommet den 28. august 2020 med skemanr. 219644. Der er tilknyttet scenarieberegningen nr. 222939.

Odder kommune har den 2. juli 2003 meddelt en kapitel 5 miljøgodkendelse til en produktion med 1800 søer og 750 egne polte på Horskærvej 51, 8300 Odder. På grund af teknisk kontinuitetsbrud i perioden 2014-2018 bortfaldt tilladelsen til smågrise. Der er den 4. juli 2012 meddelt anmeldeafgørelse til opførelse af 2 kornsiloer, som er opført i 2013.

Der søges nu om udvidelse af produktionsarealet med en lille tilbygning (Ny farestald) og med geninddragelse af afsnittet til smågrise. Den ældste gyllebeholder er blevet nedrevet.

Der søges også om et scenarie 2, hvor Ny farestald ikke etableres, men produktionen fremover bliver reguleret efter produktionsarealerne (stipladsmodellen).

Da produktionsarealet i faste husdyranlæg overstiger 100 m² til svin, kræver ændringen miljøgodkendelse efter § 16. Ammoniakfordampningen er på 3.925 kg NH₃-N. Da dette er over 3.500 kg, skal miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16a. Idet antallet af stipladser til søer overstiger 750, er der tale om et IE-brug, og godkendelsen skal meddeles efter § 16a stk. 2.

Fra 1. august 2017 skal miljøgodkendelser ikke længere baseres på antal producerede dyr om året men i stedet på antal m² produktionsareal samt de ansøgte dyretyper og staldenes gulvtype. Det maksimale antal dyr i produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrefærdelsesregler og driftsforhold.

2 Ikke-teknisk resumé

Produktion

Husdyrbruget på Horskærvej 51, 8300 Odder v. Torben Jensgaard Jakobsen ønsker en ny godkendelse, da det er muligt at rumme flere søer i de eksisterende bygninger, end den nuværende godkendelse tillader. Derudover var det nødvendigt, i forbindelse med revurderingen, at sætte miljøteknologi i nogle af staldene for at kunne leve op til de skrappe krav til ammoniakfordampning i nærhed af beskyttet natur, der er kommet, siden ejendommen sidst blev godkendt.

Der etableres en tilbygning (til løbestalden) med plads til 90 farestier på 354 m² produktionsareal. Udover den nye farestald, er der en lille stigning på 118 m², i forhold til det eksisterende produktionsareal, hvilket skyldes at en smågrisestald, der altid har været i drift, af tekniske årsager har mistet produktionsretten, og som nu tages ind i driften igen.

Derudover sættes der ammoniakreducerende teknologi ind i de fleste stalde. Der installeres kemisk luftrensning i Drægtighedsstald og Farestald. Luftrenseren reducerer ammoniakfordampningen med 62%.

Der etableres gyllekøling i Gyltestald og Ny farestald. Gyllekølingen reducerer ammoniakfordampningen med 25 hhv. 30%. I Farestald bliver gyllekølingen (som allerede er installeret) kombineret med luftrensningen, hvilket giver en samlet reduktion på 73% fra denne stald.

Produktionsarealet udvides fra 6070 til 6542 m², og gylleopbevaringen sker i to gyllebeholdere, der hver er på 3000 m³.

I scenarie 2, hvor Ny farestald ikke opføres, bliver produktionsarealet 6188 m², og kravene til ammoniakreduktion tilpasses produktionsarealets størrelse.

Placering af nye bygninger

Ejendommen ligger i et område, der er udlagt til særligt værdifuldt landbrugsområde i Kommuneplan 2017. Området er også udlagt med landskabelig interesse, hvor byggeri, der kan skæmme landskabet, så vidt muligt skal undgås.

Den nye staldtilbygning kommer til at ligge helt tæt på de eksisterende driftsbygninger og bliver skjult bag dem, set fra alle sider. Tilbygningen vurderes ikke, at ville ændre indtrykket af en samlet stor landbrugsejendom, og den bliver ikke synlig i landskabet.

Vilkåret i anmeldeafgørelsen fra 2012 om beplantning syd for de to nyere siloer gentages her.

Natur

Det nærmeste kategori 1 område er elle-askeskov i Natura 2000 området nr. 56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave; 1050 m nord for ejendommen. Beregning af total kvælstofdeposition, som følge af husdyrbrugets ammoniakfordampning, viser 0,2 kg N/ha/år. Der er kumulation med to andre husdyrbrug, og derfor er grænseværdien max. 0,2 kg N/ha/år. Husdyrbrugets ansøgte drift overholder således grænseværdien, og der anvendes både gyllekøling og luftrensning i staldene for at nedbringe fordampningen af ammoniak så kvælstofdepositionen til naturområdet reduceres til dette niveau. Det vurderes på den baggrund, at det ansøgte ikke vil påvirke områdets dyre- og planteliv.

Det nærmeste kategori 2 område er et overdrev 7 km vest for ejendommen, hvor total kvælstofdepositionen, som følge af ammoniakfordampningen fra husdyrbruget, er 0,0 kg N, og det vurderes, at det ansøgte ikke vil påvirke områdets dyre- og planteliv.

De nærmeste kategori 3 områder er en kvælstoffølsom mose og en gammel skovjordbund, der ligger hhv. 900 og 1150 m fra staldmidten. Merdeposition af kvælstof i forhold til nudrift på over 1,0 kg N/ha/år kan generelt medføre tilstandsændring på naturtyper, hvis de er særligt følsomme. Merdeposi-

tionen fra projektet er imidlertid negativ, fordi der etableres ammoniakreducerende teknikker. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil påvirke områdets dyre- og planteliv negativt.

Der ligger desuden en sø og en strandeng, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3¹, hhv. 320 m nord og 315 m øst for staldene. Projektets merdeposition er dog negativ (hhv. -1,0 og -1,8 kg NH₃-N/ha/år) i forhold til nudriften. Odder Kommune vurderer, at projektet ikke vil ændre naturtilstanden i områderne.

Det vurderes desuden, at kvælstofdepositionen, som følge af husdyrbrugets ammoniakfordampning ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

For scenarie 2 er de ammoniakreducerende teknikker tilpasset i styrke, så kravene til kvælstofdeposition overholdes.

Lugt

Lugten fra staldene beregnes i ansøgningsskemaet til tre områdetyper.

Tabel 1. Beregnede geneafstande til omkringboende

Områdetype	Mindste geneafstand	Faktisk vægtet afstand
Enkelt-bolig uden landbrugspligt, som ikke ejes af ansøger	182 meter	293 meter
Samlet bebyggelse/lokalplan	462 meter	3260 meter
Byzone	641 meter	3422 meter

I scenarie 2 er lugten fra staldene en smule mindre.

Lugtberegningerne viser, at ejendommen overholder lugtgenekriterierne til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone, og det vurderes, at beboelserne ikke vil mærke væsentlige lugtgener.

BAT (bedste tilgængelig teknologi)

Ammoniakfordampningen er på 4.255 kg NH₃-N pr. år (stalde + lager). Bedste tilgængelig teknologi (BAT) for ammoniakfordampning er fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsen. I beregning af BAT-kravet anvendes hhv. eksisterende stalde for de gamle stalde, og nye stalde for de to nye staldafsnit.

BAT-kravet til det ansøgte er en maksimal ammoniakfordampning på 7.174 kg NH₃-N pr. år, og opfyldes med gyllekøling og luftrensning.

Ansøgningen viser, at ammoniakfordampningen er reduceret ud over BAT-kravet af hensyn til beskyttet natur.

Øvrigt

Det forventes desuden, at antallet af transporter samt støv, støj, lys og skadedyr ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Ansøgningen indeholder en miljøkonsekvensrapport. Rapporten indgår i den samlede vurdering.

Det er Odder Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af natur, miljø, landskab eller omkringboende, når godkendelsens vilkår overholdes.

---

¹ Lov nr. 240 af 13.03.2019 om naturbeskyttelse (naturbeskyttelsesloven).

3 Afgørelse

3.1 Miljøgodkendelsen

Odder Kommune meddeler miljøgodkendelse efter § 16 a stk. 2 i husdyrgodkendelsesloven til husdyrholdet på Horskærvej 51, 8300 Odder.

Miljøgodkendelsen anses for taget i brug fra den dag, den er meddelt. Vilkårene i den eksisterende kapitel 5 miljøgodkendelse fra 2. juli 2003 ophæves dermed.

Miljøgodkendelsen omfatter følgende bygninger:

- Eksisterende gyltestald på 1030 m² produktionsareal (stald i alt 1168 m²)
- Eksisterende løbestald på 905 m² produktionsareal (stald i alt på 1679 m²)
- Nyt afsnit i løbestalden på 118 m² produktionsareal
- Eksisterende farestald på 1675 m² produktionsareal (stald i alt 2386 m²)
- Eksisterende drægtighedsstald på 2460 m² produktionsareal (stald i alt på 2813 m²)
- Ny farestald på 354 m² produktionsareal (stald i alt på 500 m²)
- Ny silo til luftrenser (6 m²)
- To eksisterende gyllebeholdere på 702 og 747 m² (reelt er de ens, hver på 3000 m³)
- Eksisterende foderlade, planlager og maskinhus, samt en ældre og to nye fodersiloer, se Bilag 1.

Miljøgodkendelsen omfatter et udvidet produktionsareal på:

- 6.542 m² (6.188 m² i scenarie 2) stald og
- 1.449 m² overfladeareal til husdyrgødningslager.

Scenarie 2 er ligesom selve godkendelsen, bortset fra, at der ikke opføres en ny tilbygning. Virkemidlerne for ammoniakreduktion er tilsvarende tilpasset.

Miljøgodkendelsen meddeles på en række vilkår, som står i afsnit 4. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen, i den efterfølgende miljøtekniske beskrivelse med vurdering i afsnit 6.

Odder Kommune kontrollerer, at vilkårene overholdes dels ved de regelmæssige tilsyn, som er fastlagt i Tilsynsbekendtgørelsen² og dels, når der er behov for det.

Eventuelle tilladelser og godkendelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, såsom fx byggetilladelse og nedrivningstilladelse.

Husdyrbruget skal herudover til enhver tid overholde de øvrige gældende regler i love og bekendtgørelser, herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Miljøgodkendelsen til tilbygningen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet indenfor en frist på 6 år. Hvis miljøgodkendelsen herefter ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet.

Afgørelsen er ikke afhængig af ejendommens ejerforhold, og en eventuel anden ejer er forpligtet af afgørelsen. Ligeledes er en lejer af bygningerne forpligtet til at overholde vilkårene.

---

² BEK nr. 1536 af 09/12/2019: Bekendtgørelse om miljøtilsyn

§ 16 a IE-miljøgodkendelser skal regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Odder Kommune forventer at revurdere miljøgodkendelsen i 2029.

Vilkårene er udarbejdet i henhold til:

- Lov nr. 520 af 01.05.2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. (husdyrloven).
- Bekendtgørelse nr. 2256 af 29.12.2020 om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Lov nr. 240 af 13.03.2019 om naturbeskyttelse (naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse nr. 1595 af 06.12.2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse nr. 1451 af 21.06.2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

3.2 Høring

Forannoncering

Ansøgningen blev offentliggjort på Kommunens hjemmeside i perioden 22. september til 13. oktober 2020. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Høring af naboer og parter

Naboer til ejendommen (ejere og lejere med matrikel op til husdyrbruget) og parter inden for den beregnede konsekvensradius for lugt på 826 meter (se Bilag 3), samt ansøger selv og øvrige, der har anmodet om orientering i sagen, fik tilsendt eller blev orienteret om udkast til miljøgodkendelse den 14. maj 2021 med en frist på 30 dage til at indsende bemærkninger.

Der indkom ingen bemærkninger.

I forbindelse med endelig afgørelse er der foretaget mindre tilpasninger og tilrettelser i forhold til anvendelsen af ammoniakreducerende teknologi. Odder Kommune vurderer at ændringerne ikke har væsentlig betydning for omkringboende, hvorfor der ikke er foretaget ny nabohøring.

3.3 Offentliggørelse af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen annonceres den 4. oktober 2021 på kommunens hjemmeside under Høringer & afgørelser.

Følgende er underrettet om afgørelsen

Ansøger	horskaergaard@gmail.com
Ansøgers konsulent	aki@velas.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening, lokalforening	odder@dn.dk
Det Økologiske Råd	husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening	dof@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, lokalforening	odder@dof.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	ae@ae.dk
Forbrugerrådet	fbr@fbr.dk

Danmarks Fiskeriforening	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Styrelsen for patientsikkerhed	trnord@stps.dk
Miljøstyrelsen	Mst@mst.dk

3.4 *Klagevejledning*

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøger, Miljøministeriet, enhver der må antages at have væsentlig individuel interesse i sagens udfald samt de klageberettigede organisationer, der fremgår af lovens §§ 85 -87.

Miljøgodkendelsen vil blive offentliggjort på hjemmesiden Digital MiljøAdministration, dma.mst.dk. Du skal søge på adressen under offentliggørelser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen, som du finder på borger.dk eller virk.dk. Du logger på med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odder kommune i klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyrsatsen er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvist medhold i klagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, med mindre du er fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være indsendt til klageportalen senest den **1. november 2021** (4 uger efter offentliggørelsen).

Eventuel klage har ikke opsættende virkning, dvs. godkendelsen må udnyttes fra datoen for meddelelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog bestemme, at en klage har opsættende virkning på udnyttelsen. Såfremt ansøger igangsætter projektet inden klagefristens udløb, eller mens en evt. klage behandles, sker det således på eget ansvar.

Odder Kommune skal ifølge Databeskyttelsesloven³ gøre opmærksom på, at henvendelser og øvrige oplysninger i sagen bliver journaliseret hos kommunen.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt i henhold til § 90 i husdyrbruksloven inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse.

På vegne af Odder Kommune

Lene Andersen

Sagsbehandler, Team Miljø

---

³ Databeskyttelsesloven - [LOV nr. 410 af 27/04/2017](http://lovnr.410.af.27.04.2017)

4 Vilkår

Godkendelsen gives under forudsætning af, at produktionen følger kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og godkendelsesbekendtgørelsen og opfylder følgende vilkår:

4.1 *Generelle vilkår*

1. Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter, der er knyttet til bygningerne på ejendommen Horskærvej 51, 8300 Odder.
2. Ændringer i ejerforhold eller skift af driftsansvarlig skal meddeles til Odder Kommune.
3. Driftsmæssige ændringer i bygninger eller dyretyper udover de tilladte skal anmeldes til Odder Kommune, inden gennemførelsen.
4. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen, og de vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte.

4.2 *Placering af nye bygninger*

5. Der kan etableres en ny tilbygning til løbestalden (Ny farestald) på 500 m² bruttoareal og med den placering, der er vist på Bilag 1. Produktionsarealet på 354 m² skal indrettes som kassestier med delvist spaltegulv.
6. Materialer og farver på den nye stald skal være ligesom de eksisterende stalde.
7. Der skal etableres afskærmende beplantning omkring de to siloer mod syd, bestående af skiftevis træer og buske. Beplantningen skal vedligeholdes i fornødent omfang, herunder ved eventuel gentilplantning. Vilkåret skal opfyldes i forbindelse med godkendelsens meddelelse.

4.3 *Ammoniakreducerende teknologi*

8. Gyltestald: Gyllekanalerne på 444 m² skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe. Ammoniakreduktionen skal være mindst 16,5 % fra dag 1 og 25 %, når tilbygning tages i brug.
9. Farestald: Gyllekanalerne på 592 m² skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe. Ammoniakreduktionen skal være mindst 14,9 % fra dag 1 og 30 %, når tilbygning tages i brug.
10. Afkast fra Farestalden skal tilsluttes luftrenseren Agri AirClean.
11. Ny farestald: Gyllekanalerne på 163 m² skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe. Ammoniakreduktionen skal være mindst 30 %, når tilbygningen tages i brug.
12. Drægtighedsstald: Afkast fra Drægtighedsstalden skal tilsluttes luftrenseren Agri AirClean.
13. Vilkår for gyllekøling
  - Varmepumpen skal levere en specifik køleeffekt på mindst 44,7 W/m², således at ammoniakreduktionen bliver på op til 30 % ved rørdslusning, når tilbygningen tages i brug.
  - Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh. Den årlige køleydelse skal være cirka 469.000 kWh, når tilbygningen tages i brug.

Den årlige køleydelse i scenarie 2 (ved specifik køleeffekt på 44,7 W/m²) skal være på mindst 405.000 kWh.

- Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden, før anlægget tages i drift.

14. Vilkår for kemisk luftrensere

- Der etableres to luftrensesiloer og en svovlsyretank, som placeres imellem drægtighedsstald og farestald, se Bilag 4.
- Svovlsyretanken skal være sikret mod påkørsel.
- Tanken skal udskiftes med en ny tank, før den bliver tømt.
- Luftrenseanlægget skal forsynes med pH sensor og timetæller. Driftstimer, pH og luftmængde for hver luftrenseren skal registreres med SRO anlæg/automatisk datalogger.
- Luftrensere til drægtighedsstald skal behandle 22.000 m³ i timen, hvor 22.000 m³ svarer til 20% af den maksimale dimensionerende ventilationskapacitet. De første 0 – 22.000 m³ udsugningsluft ledes altid gennem luftrenseren.
- Luftrensere til farestald skal behandle 23.500 m³ pr time, hvor 23.500 m³ svarer til 20% af den maksimale dimensionerede ventilationskapacitet. De første 0 – 23.500 m³ udsugningsluft ledes altid gennem luftrenseren.
- pH i luftrenseanlægget skal ligge i intervallet 2,1 – 2,5.
- Luftrenseanlægget skal minimum levere en ammoniakreduktion 62%.
- Luftrenseanlægget skal være i drift minimum 8760 timer årligt. Alternativt skal luftrenseanlægget være i drift indtil den krævede ammoniak reduktion er opnået.

4.4 **Produktionsareal og staldtype**

15. Husdyrbrugets produktionsareal, staldsystem samt dyrearter og dyretyper skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Gyltestald	1168	Mekanisk ventilation	6 m	(#301827) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	1030
Løbestald	1679	Mekanisk ventilation	6 m	(#301835) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	118
				(#301831) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	390
				(#301830) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	0	276
				(#301829) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	239
Farestald	2386	Mekanisk ventilation	6 m	(#301840) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1675
Drægtighedsstald	2813	Mekanisk ventilation	6 m	(#301843) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	2460
Ny farestald	500	Mekanisk ventilation	6 m	(#301847) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	354
Sum						6542

Staldenes placering ses på Bilag 1. Produktionsarealet er vist på tegningen i Bilag 2.

16. Der kan inddrages et nyt produktionsareal til smågrise på 118 m² i den eksisterende Løbestald.

4.5 **Husdyrgødning**

17. Husdyrbruget skal anvende følgende husdyrgødningslagre.

Tabel 2 oversigt over opbevaringslagre

Lager	Areal	Volumen
Gyllebeholder 2	750 m ²	3000 m ³
Gyllebeholder 3	750 m ²	3000 m ³

18. Der skal være opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på ejendommen.

4.6 **Jord, grundvand, overfladevand**

19. Håndtering af gylle skal altid ske under opsyn - som for eksempel ved påfyldning af gyllevogn.
20. Hvis der anvendes fastmonteret pumpe på gyllebeholderen, skal påfyldning af gyllevogn ske på et befæstet areal med opsamling af spild til gyllebeholder. Ellers anvendes gyllevogn med hydraulisk sugekran med overløb til gyllebeholder.
21. Gødning og vaskevand fra udleveringssteder skal ledes til gyllekanalerne.
22. Vask af maskiner, gyllevogne, redskaber, foderanlæg m.v. skal foregå på en støbt, fast plads, og bortledning af spildevandet skal ske til en opsamlingsbeholder, hvorefter vandet spredes på landbrugsjord som restvand eller sammen med gylle.
23. Afledning af overfladevand fra befæstede arealer må ikke kunne give anledning til forurening af vandløb, søer, fjord eller hav. Der må derfor ikke ske tilledning af husdyrgødning, flydende handelsgødning eller sprøjtemiddelrester til regnvandsafløb eller dræn.
24. Tanke til opbevaring af olie/diesel skal være placeret på fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, overfladevand eller grundvand, og således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.
25. Flydende handelsgødning skal opbevares i tanke placeret på fast bund med afløb til gyllebeholder.
26. Hvis der anvendes flydende foder, skal der opsættes overfyldningsalarm, så spild ved påfyldning af tanken undgås.

4.7 **Lugt**

27. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at båse o.l. holdes rene og tørre. Stalde skal rengøres minimum én gang årligt.
28. Såfremt der opstår lugtgener, som kommunen vurderer er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse med henblik på at begrænse lugtkilderne.

Undersøgelsen skal drøftes med kommunen, og husdyrbruget skal gennemføre de nødvendige tiltag til reduktion af generne.

4.8 Støj

29. Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse eller opholdsarealer indenfor 15 m fra boligen må i intet punkt overstige følgende grænseværdier, målt 1½ meter over terræn i frit felt:

Tabel 3. Støjgrænser og referencetidsrum

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Hverdage kl. 07-18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 – 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 – 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften kl. 18-22	45 dB(A)	1 time
Nat kl. 22-07	40 dB(A)	½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra køretøjer på ejendommens bygningsmatrikel. Støj fra brug af landbrugsredskaber i marken er ikke omfattet.

Støj fra korntørring kan kortvarigt, indenfor en periode på 3 uger, overskride vilkårene.

30. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder, at klage over støj er velbegrundet. Dokumentationen skal følge gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen.

4.9 Støv

31. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af Odder Kommune.

4.10 Skadedyr

32. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
33. Stalde, lagre og arealer omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.
34. På forlangende af Odder kommune skal der indgås kontrakt med et autoriseret bekæmpelsesfirma.
35. Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige fluegener. Der skal på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet.

4.11 Lys

36. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af Odder Kommune.

4.12 Vand- og energiforbrug

37. Ejendommen skal registrere energi- og vandforbrug mindst én gang årligt og nedskrive tallene i en logbog, med henblik på at minimere forbruget.

4.13 *Uheld*

38. Beredskabsplanen, der er udarbejdet iht. kravene i § 44 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen, og findes i et sprog, der kan forstås af de ansatte. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.
39. Beredskabsplanen skal opdateres mindst en gang om året, samt efter uheld.

4.14 *Ophør*

40. Ophør af husdyrbruget eller permanent nedsættelse af dyreholdet til under stipladsgrænsen eller til under 25 % af produktionsarealet skal meddeles til Odder Kommune.
41. Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer. Ejendommen skal fremstå i miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.

4.15 *Egenkontrol*

42. Ved tilsyn skal kommunen have adgang til relevant dokumentation for overholdelse af vilkårene.
43. Gyllekøling:
  - Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: afprøvning og funktions sikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen, samt kontrol af kølekredsens ydelse.
  - Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.
  - Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
44. Luftrensning:
  - Forbrug af svovlsyre dokumenteres ved fremlæggelse af indkøbsfaktura.
  - Der skal føres logbog vedrørende luftreanseanlæggets drift. Følgende skal dokumenteres: sensorkalibreringer, tidspunkter for service og rengøring, årsag, dato og varighed i forbindelse med driftsstop.
  - Luftreanseanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget og være kendt af driftspersonalet.
  - Der skal indgås skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget. Anlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst hver 6. måned. Kalibrering af sensorer skal foretages med den hyppighed som leverandøren forskriver. Serviceaftalen med producenten/leverandøren skal opbevares på husdyrbruget.
  - Den elektroniske registrering (logbogen) af data for drift, eventuelle driftsstop, service og vedligehold opbevares på ejendommen, og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

5 Oplysning om krav i godkendelsesbekendtgørelsen

Udover ovenstående vilkår er der en række krav i godkendelsesbekendtgørelsen (nr. 1261/2019 med eventuelle senere ændringer), som skal opfyldes fra datoen for denne § 16 a IE-miljøgodkendelse. Disse krav stilles derfor ikke som vilkår. Kravene vises her til orientering:

§ 42: Udarbejde og følge et miljøledelsessystem.

§ 43: Udarbejde oplæringsmateriale til personalet.

§ 44: Udarbejde en beredskabsplan, der også indeholder forebyggelse af uheld, kontrol og vedligeholdelse af gyllebeholdere, ventilationssystemer og andet maskinel.

§ 46: Nedsættelse af kvælstof i husdyrgødning. Nedsættelse af fosfor i husdyrgødning.

§ 47: Energieffektiv belysning.

§ 48: Reducere støvemissioner fra staldene.

§ 49: Underrette Odder Kommune ved manglende overholdelse af vilkår i miljøgodkendelsen.

§ 50: Årlig indberetning til Odder Kommune, med mindre der har været tilsyn.

§ 51: Ved ophør skal dette anmeldes til kommunen med en risikovurdering efter jordforureningsloven.

6 Miljøteknisk beskrivelse og kommunens vurderinger

For at se ansøgers beskrivelser henvises til Miljøkonsekvensrapporten i Bilag 3.

6.1 *Generelt*

Ansøgers beskrivelse

Der søges en godkendelse efter §16 a i LBK 520 af 01/05/2019. Der søges til de eksisterende bygninger, med en udvidelse af produktionsarealet i løbestalden til igen at rumme smågrisestald som hidtil.

Ejendommen er med ca. 2200 søer klassificeret som IE-husdyrbrug.

Derudover etableres der en tilbygning til farestalden, tilbygningens 90 farestier svarer til 354 m² produktionsareal. Der vil samlet på ejendommen være et produktionsareal på 6542 m². Derudover sættes der lugt- og ammoniakreducerende teknologi (gyllekøling og kemisk luftrensning) ind i de fleste stalde.

I det tilfælde at der ikke bygges en ny farestald, er gyllekøling kun nødvendigt i et mindre omfang, for at ejendommen kan overholde krav til maksimal kvælstofdeposition til kategori 1 natur. Denne situation er søgt som et scenarie 2 med selvstændige beregninger.

Torben Jensgaard Jakobsen driver ud over Horskærvej 51 også følgende ejendomme med svineproduktion: Mantelenevej 40, Alrøvej 67, Lilliensborgvej 14, Lerdrupvej 55, Lerdrupvej 67, Fuglsangvej 4.

Odder Kommunes vurdering

Driftsmæssig sammenhæng:

De øvrige 6 selvstændige ejendomme, som drives af ansøger, ligger alle mere end 1,5 km væk og er ikke teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med Horskærvej 51.

For at sikre, at godkendelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at godkendelsen skal foreligge på ejendommen.

Godkendelsen følger bygningerne uanset ejerforholdene. Der stilles derfor vilkår om, at ejerskifte skal meddeles kommunen.

6.2 *Produktionsareal og staldtype*

Ansøgers beskrivelse

Oversigt over produktionsarealer i ansøgt drift, nudrift og driften for 8 år siden.

Tabel 4 Produktionsarealer

Staldnavn	Staldsystem	Ansøgt	Nudrift	8 årsdrift
Gyltestald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1030	1030	1030
Løbestald	Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	276	276	276
	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	239	239	239
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	390	390	390
	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	118	0	118
Farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1675	1675	1675
Drægtighedsstald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	2460	2460	2460
Ny farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	354	0	0
I alt		6542	6070	6188

De eksisterende stalde er indrettet primært med delvis spaltegulv, som også er staldsystemer med lav ammoniakfordampning. Den nye farestald indrettes ligeledes med delvist fast gulv, hvilket er BAT.

Odder Kommunes vurdering

Produktionens miljøpåvirkning med ammoniak og lugt afhænger af staldanlæggets størrelse opgjort som produktionsarealet, af dyrearter/typer, af anvendte staldsystemer og gulvtyper, af overfladearealet af husdyrgødningslagre samt anvendte teknologier i stalde og lagre.

Nudriften skal fastlægges som den hidtil lovlige drift. 8-års-driften er den lovlige drift i år 2012. Desuden skal bindende krav i tidligere godkendelser også indtastes i ansøgt drift, nudrift og 8-årsdrift.

Den hidtil lovlige nudrift er som udgangspunkt fastlagt i kapitel 5 godkendelsen fra 2003. Dog bortfaldt produktionsretten til smågrise ved mail fra Odder Kommune af 24.01.2019. Retten var bortfaldet, fordi ansøger ikke havde indberettet produktion af smågrise til gødningsregnskabet i 4 år i perioden 2014-2018. Da kontinuitetsbruddet skete før 1.8.2018, gjaldt kontinuitetskravet for hver dyretype for sig (iht. byretsdom fra 2019: 1855. MAD 2019.225). 8-års-driften er mht. staldtyper og produktionsareal angivet i kapitel 5 godkendelsen fra 2003.

Produktionsretten til smågrise genindtræder med denne godkendelse.

Produktionsarealet er angivet som nettoarealer, og der er vedlagt tegninger over staldenes indretning (se Bilag 2). Tegningerne kan bruges i forbindelse med Odder Kommunes regelmæssige miljøtilsyn.

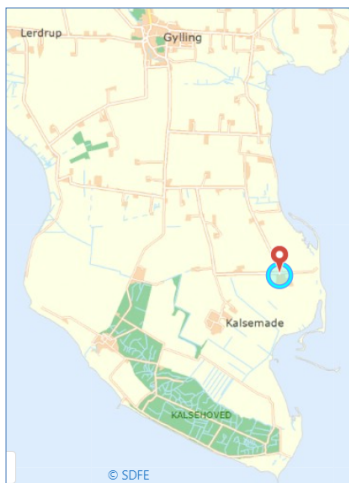
Kommunen stiller vilkår om produktionsarealer og dyrehold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

6.3 Lokalisering – afstandskrav

Odder Kommunes vurdering

Husdyrbruget er placeret i landzone på den østlige del af Gyllingnæs, se figur 1:

Figur 1. Husdyrbruget ligger frit i det åbne land

Afstandskrav i henhold til § 6, § 7 og § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i §§ 6, 7 og 8 gælder for både etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg, der medfører forøget forurening.

Afstandskravene gælder derfor i forhold til den nye farestald og det nye smågriseafsnit i den eksisterende Løbestald.

Tabel 5. Afstandskrav

Afstandskrav til	Afstandskrav	Faktisk afstand
Byzone, sommerhusområde m.v. og fremtidig byzone; Gylling	50 m	3,2 km nord
Lokalplan i landzone for boliger, re-kreativt område	50 m	4,5 km vest
Nabobeboelse Horskærvej 55	50 m	210 m vest
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	1040 m sydvest DGU 108.177
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	> 50 m
Vandløb (herunder dræn) søer	15 m 15 m	320 m sydvest 310 m nordøst
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	90 m nord
Naboskel; matrikel 6b	30 m	130 m nordøst
Beboelse samme ejendom	15 m	58 m nordvest
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m
Kategori 1 og 2 natur	10 m	> 10 m

Alle afstandskravene opfyldes.

6.4 *Landskabelig påvirkning*

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 7-8.

Der forventes en udvidelse af dyreholdet fra 1800 årssøer til 2200 årssøer.

Odder Kommunes vurdering

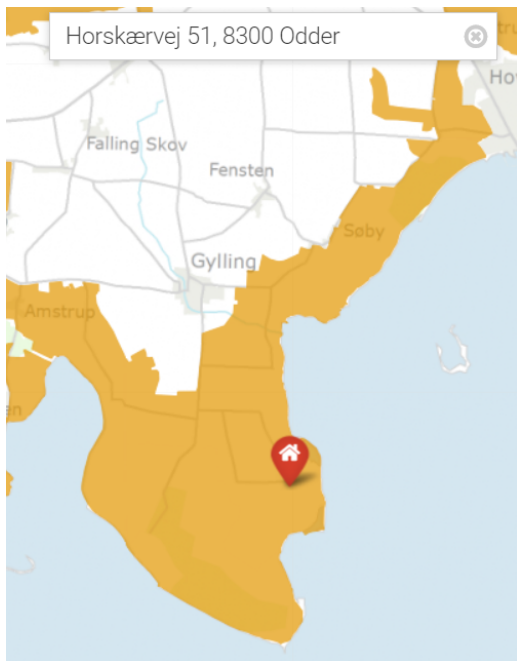
Erhvervsmæssigt nødvendig

I scenarie 2 bygges en ny farestald som en tilbygning til den eksisterende løbestald. Den nye bygning omkranses af eksisterende bygninger.

Det skal vurderes, om den nye bygning er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom. Projektet angår en udvidelse af produktionen ved at øge soholdet fra 1800 til 2200 årssøer. Udvidelsen kan foregå i de eksisterende stalde, hvad angår gylte-, løbe og drægtighedsfaserne, medens fareafdelingen er for lille til udvidelsen. Der ønskes derfor opført en mindre tilbygning som ny farestald. Tilbygningen udgør 5,5 % af det samlede produktionsareal. Udvidelsen af produktionen er økonomisk nødvendig, for at ejendommen kan udnytte den fleksibilitet, der ligger i at få en ny miljøgodkendelse, da de nye regler kræver investering i ammoniakreducerende teknologi. Flexibiliteten vurderes at være en nødvendig tilpasning til strukturudviklingen hen mod større og mere effektive bedrifter. Odder Kommune vurderer på den baggrund, at tilbygningen er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift.

Ejendommen ligger i et område, der i Kommuneplanen 2017 er udpeget til særligt værdifuldt Landbrugsområde, hvor der skal tages særligt hensyn til landbrugets interesser.

Ejendommen ligger desuden indenfor Landskabelig interesse:

Figur 2. Placering i forhold til landskabelige interesser.

Retningslinjen siger:

Inddragelse af areal til formål, der kan skæmme landskabet, skal så vidt muligt undgås.

Inden for områder af landskabelig interesse skal landskabshensyn vægtes tungt. Derfor skal ikke-landbrugsmæssigt byggeri, større veje og større tekniske anlæg så vidt muligt undgås i disse områder.

Der ønskes opført en mindre tilbygning som ny farestald. Tilbygningen kan ikke placeres i forlængelse af den eksisterende farestald, da denne er begrænset af en intern vej mod øst og af en gyllebeholder mod vest. Den ældste gyllebeholder er fjernet, og tilbygningen lægges derfor i det nu frie hjørne, se Bilag 1.

Tilbygningen kommer til at ligge internt på ejendommen i forlængelse af en eksisterende driftsbygning og vurderes ikke at ville ændre det synsmæssige indtryk af en samlet stor landbrugsejendom. Stalden forventes ikke at ville blive bemærket, da den ligger skjult bag gyllebeholdere og staldkompleks og vil ikke kunne ses, når man ude fra ser ind på ejendommen.

Der opstilles 2 luftrensesiloer, som bliver ca. 11 m høje iht. Teknologilistens beskrivelse. I forhold til drægtighedsstalden mod syd som er 8,3 m høj og farestalden lige nord for siloen som er 9,1 m høj, vil luftrensesiloerne stikke op over tagene. De vil dog ligne de to kornsiloe mod syd, som er 13 m høje, og da de står inde imellem staldene og bliver tynde i diameter, vurderes de ikke at være et markant synligt element.

Det vurderes samlet, at tilbygning og rensesiloer ikke vil skæmme landskabet, og projektet vurderes på den baggrund at være i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer.

Der er den 4. juli 2012 meddelt anmeldeafgørelse til opførelse af 2 kornsiloe syd for stalde og maskinhus. Siloerne blev opført i 2013. Siloerne rummer henholdsvis 1000 og 1300 t korn, og er ca. 13 m høje. Som forudsætning for opførelse af de to fodersiloer blev der i 2012 stillet vilkår om beplantning syd for siloerne. Vilkåret videreføres i denne miljøgodkendelse og skal opfyldes med det samme.

Ejendommen ligger også indenfor Kystnærhedszonen. Retningslinjen i Kommuneplan 2017 siger:

Kystnærhedszonen skal som udgangspunkt friholdes for yderligere bebyggelse. Der må ikke udføres byggeri eller anlægsarbejder, som kan forringe kystens naturmæssige, landskabelige eller rekreative værdi.

Der kan kun inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone inden for kystnærhedszonen, såfremt der foreligger en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

I denne forbindelse betyder ”.planlægges for anlæg i landzone...”, at der kun må udstedes lokalplaner, hvis der er en kystnær funktion. Denne miljøgodkendelse afstedkommer ikke lokalplan og er ikke omfattet af forbuddet.

Det vurderes, at tilbygningen ikke kan ses fra kysten, der ligger 380 m fra ejendommen, og dermed ikke forringer kystens værdier.

Naturbeskyttelsesloven

Alle beskyttelseslinjer overholdes (sø, skov, kirke, diger, å, fortidsminder).

Samlet

Odder Kommune vurderer, at tilbygning og luftrensesiloer opføres i overensstemmelse med retningslinjerne i kommuneplanen. Der stilles vilkår om placering af tilbygningen, om at stalden skal se ud som de eksisterende stalde og om beplantning ved kornsiloerne.

6.5 Ammoniakreducerende teknologi

Ansøgers beskrivelse

Kemisk luftrensning

I den eksisterende drægtighedsstald og farestald etableres der kemisk luftrensning. Teknologien er indsat i husdyrgodkendelse.dk som ammoniakreducerende tiltag, da dette er nødvendigt for at overholde kravet maksimal kvælstofdeposition til kategori 1 natur.

Luftrenserens ammoniakreducerende effekt er i begge stalde 62%.

Producenten af teknologien oplyser, at der skal bruges 9.296 kg svovlsyre om året pr. luftrenser, og der opstilles to styk. Luftrenser og svovlsyretank er placeret som vist i Bilag 4. Syretanken er en palletank, der er godkendt til syre; samme slags som bruges til forsuring af gylle.

Der er rørudslusning i alle stalde med undtagelse af den nye drægtighedsstald, her er der linespil. Det er årsagen til, at der ikke er gyllekøling, men luftrenser i drægtighedsstalden, da det er voldsomt dyrt at lave gyllekøling i en eksisterende stald med linespil.

Gyllekøling

Der er allerede installeret gyllekøling i den eksisterende farestald. I forbindelse med ansøgningen laves der også gyllekøling i gyltestalden og i den ny farestald.

Der er følgende areal gyllekummer med køleslanger, i alt 1199 m²:

592 m² i farestalden

163 m² i ny farestald

444 m² i gyltestalden

I den nye farestald vil 46 % af produktionsarealet være gyllekanal, hvor der kan nedstøbes slanger eller 163 m².

Gyllekøling er ligeledes godkendt til reduktion af lugt, det er beregnet ud fra W/m^2 , hvor stor en lugtreduktion, der kan opnås. Lugtreduktionen er ikke benyttet i denne ansøgning, men effekten vil stadig være der.

I de stalde hvor der alene er gyllekøling reduceres 25 eller 30% af ammoniakfordampningen. I eks. farestald er der både gyllekøling og luftrensning. Gyllekølingen reducerer ammoniakfordampningen med 30 % hvorefter luftrenseren reducerer 62 % af den ammoniak, der fordampes. I ansøgningskemaet er der indsat en samlet reduktion på i alt 73%.

Den samlede effekt beregnes til $R_{t,2} = 73,4\%$, se Miljøkonsekvensrapporten side 14.

Ansøger har desuden søgt om scenarie 2, hvor der ikke opføres en tilbygning. Hvis der ikke bygges en ny farestald, er det ikke nødvendig med gyllekøling i et lige så stort omfang, og det kan helt undværes i løbestalden. Der vil stadig være luftrensning i farestalden og drægtighedsstalden. Ifølge Klimadans beregning bliver der kølet med 14,9% i farestalden og dette giver en samlet reduktion i farestalden på 67,6%. Dette gør så, at behovet for reduktion i gyltestalden er mindre. Det er kun nødvendigt med 16,5% reduktion som følge af gyllekøling.

Odder Kommunes vurdering

Ud fra ansøgers oplysninger reduceres følgende i staldenes ammoniakfordampning.

Tabel 6. Reduktion af ammoniakfordampning

	Ansøgt udvidelse	Uden tilbygning, scenarie 2
Farestald	30 % køl + 62 % rens = 73 %	14,9 % køl + 62 % rens = 67,6 %
Drægtighedsstald	62 % rens	62 % rens
Gyltestald	25 % køl	16,5 % køl
Løbestald	-	-
Tilbygning, ny farestald	30 % køl	-

Luftrensning

AgriFarms kemiske luftrenseanlæg ”AirClean” er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste med en reducerende effekt på op til 91 %. Det er kun nødvendigt med 62% for at opfylde kravet til maksimal kvælstofdeposition til det nærliggende kategori 1-naturpunkt. Der stilles vilkår om, at luftrenserens ammoniakreducerende effekt skal være på minimum 62%.

AirClean er en vertikal kemisk luftrenser, hvoraf der installeres to. Luftrenseren er cylindrisk, har en højde på 11 m og et tværsnit på 2,8 m. Luften tilføres fra bunden af luftrenseren, hvor der er placeret en ventilator. Luftrenserens forskellige trin er placeret oven på hinanden og er isoleret fra hinanden, dog så luften frit kan passere op gennem renseren.

Luftrenseren har maksimumkapacitet på cirka 3800 m³ luft pr. m² fladeareal pr. time.

Luftrenserens fladeareal er 6 m². Dette giver en max. gennemstrømning på ca. 23.000 m³ pr. time, hvilket stilles som vilkår.

Luftrenseren er en syrescrubber primært til rensning af ammoniak. Filtermaterialet udgør 3,7 m³ (0,6 m højt). Filtermaterialet overrisles ved hjælp af væskedyser. En pumpe recirkulerer væske fra en sump placeret i bunden af rensetrinnet. Syretilsætningen til sumpen reguleres af en syredoseringspumpe, der med en PID styring sikrer at pH-værdien holdes på det ønskede niveau (pH = 2,2) via en pH-sensor. Syren (96% konc. svovlsyre) suges fra en tank ved siden af luftrenseren. Væsken i sumpen fornyes regelmæssigt så mætningsgraden holdes nede. Dette foregår ved lænsning af væske til fortanken efterfulgt af tilsætning af rent vand til erstatning af fordampet og fralænset væske. Læns-

ning er styret af væskens konduktivitet. En niveaumåler sikrer, at væskestanden i sumpen altid holdes inden for et forud fastsat interval.

Teknologilisten har endnu ikke fastsat forslag til vilkår. AgriFarm har selv foreslået vilkår, og disse anvendes i denne miljøgodkendelse.

Gyllekøling

Gyllekøling i staldsystemer med rørudslusning er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste. Med en køleeffekt på 44,7 W/m² køleområde vil køleeffekten blive:

$$\text{Reduktion i ammoniak (\%)} = 0,85x - 0,004x^2 = 30\%$$

Ansøger regner med 25 % reduktion i gyltestald og 30 % reduktion i farestald og ny farestald på hele produktionsarealet i hver stald. Dvs. køleslangerne skal lægges ned i hele gyllekummearealet i hver stald, for at få den effekt, som der regnes med. Gyllekummearealet er på 30-50 % af produktionsarealet afhængigt af staldens opbygning. Der stilles vilkår herom.

Den årlige køleydelse bliver 44,7 W/m² x 1199 m² x 8760 timer pr. år = 469.000 kWh.

I scenarie 2 behøver ammoniakreduktionen kun at være 14,9 % i Farestalden og 16,5 % i Gyltestalden. Den årlige køleydelse i kWh kan reduceres tilsvarende, beregnet efter ovenstående ligning. Ved en bibeholdelse af køleeffekten på 44,7 W/m² bliver den årlige køleydelse:

$$44,7 \text{ W/m}^2 \times 1036 \text{ m}^2 \times 8760 \text{ timer pr. år} = 405.000 \text{ kWh}$$

Hvis ammoniakreduktionen forårsaget af gyllekøling bevirker en reduktion, der er højere, end nødvendigt, er den overskydende reduktion et frivilligt tiltag.

Der stilles vilkår ud fra Teknologilistens forslag til vilkår om gyllekøling.

To virkemidler

Der bruges to virkemidler i farestalden. Formel for flere virkemidler på én gang, beskrevet i Notat fra Teknologisk Institut 2016 ”Samspil mellem miljøteknologier”:

$$(100 - \% a) \times \% b/100 + \% a = \text{samlet, fælles reduktionsprocent}$$

I dette projekt giver køl 30 % reduktion, og luftrensning 62 % reduktion.

$$(100-30) \times 62/100 + 30 = 73,4 \%$$

Ansøger har indsat 73 % i beregningen i husdyrgodkendelse.dk.

Hvis tilbygningen ikke foretages, skal vilkårene for ammoniakreduktion i scenarie 2 opfyldes fra dag 1. Farestaldens to virkemidler vil i scenarie 2 give:

$$(100-14,9) \times 62/100 + 14,9 = 67,7 \%$$

Herved opfyldes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om, at IE-brug skal have vilkår om relevante tekniske foranstaltninger (§ 36 stk. 1, nr. 10).

6.6 Husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 13.

Gylleopbevaringskapacitet i de to gyllebeholdere plus kanaler i alt 7180 m³. Der produceres ca. 14.100 m³ gylle, beregnet ud fra maksimal belægning indenfor dyrevelfærdskravene.

Derudover er der opbevaringskapacitet følgende steder:

Mantelenvej 40: 3950 m³

Alrøvej 67: 2040 m³

Lilliensborgvej 14: 2550 m³

Lerdrupvej 55: 2550 m³

Lerdrupvej 67: 860 m³

Fuglsangvej 4: 2000 m³

Odder Kommunes vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Der stilles vilkår herom.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år. Kapaciteten på ejendommen kan beregnes til 6 måneder med det forventede dyrehold og med inddragelse af pladsen i gyllekanalerne.

Der mangler 3.400 m³ i at opnå 9 måneders kapacitet. Ansøger oplyser, at der er ledig kapacitet på Fuglsangvej 4 med 2000 m³ på Lerdrupvej 55 med 1400 m³, hvorved kravet opfyldes.

Odder Kommune vurderer, at det fremover kan beregnes i forbindelse med tilsyn og ud fra gødningsregnskabet opgørelser, om vilkåret bliver overholdt. Hvis der foretages ændringer, som har indflydelse på opbevaringskapaciteten, skal der indsendes oplysninger herom (§ 12 i husdyrgødningsbekendtgørelsen).

6.7 Ammoniak påvirkning af natur

Lovgivningen

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

Kvælstofdepositionen som følge af ammoniakfordampningen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Beskyttelsesniveau ved ammoniakfølsomme naturområder:

Totaldepositionen er den kvælstofdeposition, som stammer fra ammoniakfordampningen fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra kvælstofdeposition, som den ansøgte udvidelse forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 2012 (8-års driften og nudriften).

Tabel 7. Beskyttelsesniveau for ammoniakdeposition til forskellige naturkategorier.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
<i>Kategori 1. §7 stk. 1, nr. 1 i Loven Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000.</i>	<i>Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden</i> <ul style="list-style-type: none"> <i>0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug</i> <i>0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug</i> <i>0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug</i>

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 2. §7 stk. 1, nr. 2 i Loven. Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, udenfor Natura 2000.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove.	Ved merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år: Ud fra en konkret vurdering stilles evt. krav om en maksimal totalbelastning

Odder Kommunes vurdering af ansøgningen

De væsentligste beregninger i ansøgningen ses i tabel 8.

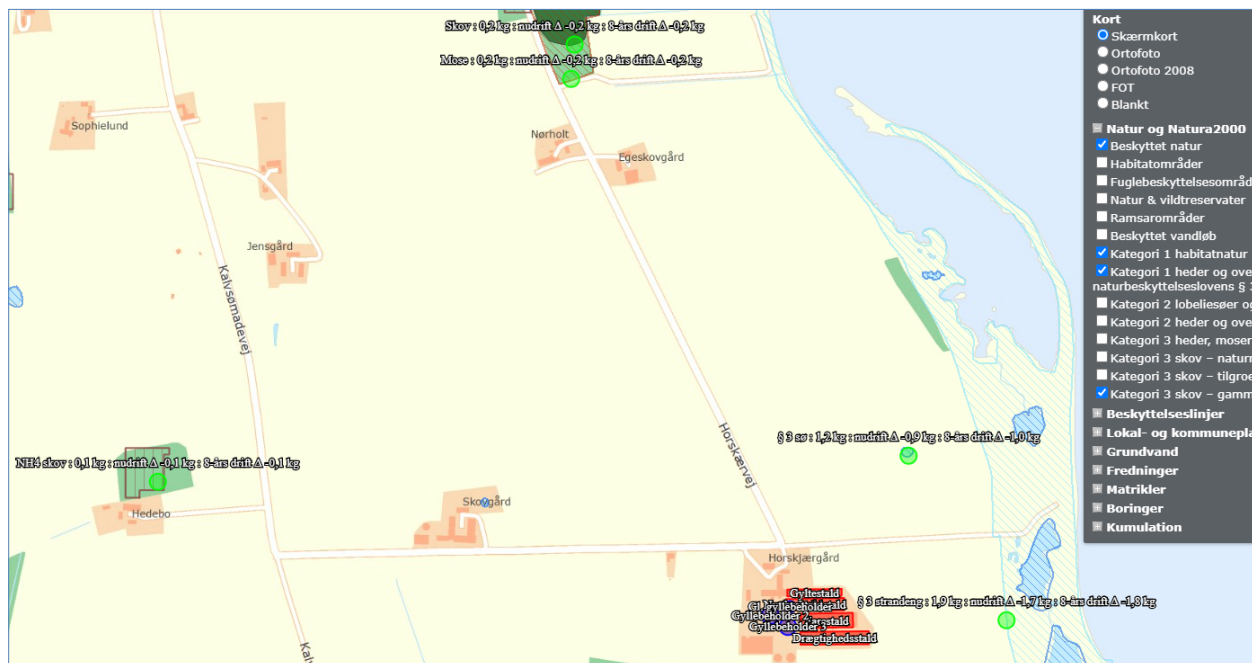
Tabel 8. Beregning af kvælstofdeposition til naturområder

Naturområde	Afstand til Eksisterende stald	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Kategori 1 Elle-aske skov	1050 m N	0,0	0,0	0,2
Kategori 2 Overdrev	7 km V	0,0	0,0	0,0
Kategori 3 Mose	900 m S	- 0,1	- 0,1	0,1
N-følsom skov	1150 m V	- 0,1	- 0,1	0,1
Øvrig § 3 Vandhul	320 m NØ	- 0,8	- 0,9	1,4
Strandeng	315 m Ø	- 1,5	- 1,6	2,1

Tallene i parentes er de steder, hvor scenarie 2 uden tilbygningen afviger fra selve godkendelsen.

Vurderingen nedenfor er den samme for scenarie 2.

Placeringen af de nærmeste kategori 1, kategori 3 og øvrige § 3 punkter ses på figur 32:

Figur 4. Det kritiske Kategori 1 punkt er elle-askeskoven med mørkegrøn markering mod nord. De nærmeste øvrige § 3 områder er søen mod nordøst og strandengen mod øst, samt ammoniakfølsom skov mod vest. Kategori 2 ligger udenfor kortet.

Kategori 1

Det nærmeste kategori 1 område er en elle-askeskov i Natura 2000 området nr. 56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave. Beregning af total kvælstofdeposition, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, viser 0,2 kg N /ha/år. Der er kumulation med to andre husdyrbrug, og derfor er grænseværdien max. 0,2 kg N/ha/år. Horskærvej 51 overholder således grænseværdien. Kumulationen er med Gyllingnæsvej 57-59 beliggende 1700 m fra naturpunktet og med Liljensborgvej 40, 480 m fra naturpunktet.

Ved sagsbehandling af et ansøgt projekt skal kommunen desuden foretage en vurdering efter habitatbekendtgørelsen (nr. 1595 af 06.12.2018): § 6. Før der træffes afgørelse i medfør af de bestemmelser, der er nævnt i § 7, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Afstanden mellem staldanlægget og det nærmeste Natura 2000 område er 1050 m. Udpegningsgrundlaget er odder, gråsæl og spættet sæl, en række strandfuglearter, samt en række naturtyper. Da ammoniakdepositionen på området ikke overskrider grænseværdien, vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan påvirke det internationale naturbeskyttelsesområde væsentligt.

Kategori 2-natur

Det nærmeste kategori 2 område er et overdrev 7 km vest for ejendommen, hvor total kvælstofdeposition, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, er 0,0 kg N / ha / år, og det vurderes, at det ansøgte ikke vil påvirke områdets dyre- og planteliv.

Kategori 3-natur

De nærmeste kategori 3 områder er en ammoniakfølsom mose og en gammel skovjordbund, der ligger hhv. 900 og 1150 m fra staldmidten. Generelt kan merdeposition i forhold til nudrift på over 1,0 kg N /ha/ år medføre tilstandsændring på naturtyper, hvis de er særligt følsomme. Merdepositionen fra projektet er negativ, fordi der indføres både gyllekøling og kemisk luftrensning, hvorved ammoniakemissionen bliver mindre, selvom produktionsarealet forøges.

Øvrig § 3 natur

Der ligger desuden en sø og en strandeng, der begge er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, ca. 300 m fra ejendommen. Disse naturområder er ikke defineret som specielt ammoniakfølsomme. Projektets merdeposition er desuden negativ (hhv. – 0,9 og -1,6 kg N/ha/år) i forhold til 8-årsdriften, og Odder Kommune vurderer, at områderne ikke vil blive påvirket af projektet.

Miljøgodkendelsen medfører derfor ikke behov for dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Bilag IV arter

I henhold til § 10 i Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter. Disse arter fremgår af habitatdirektivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. Odder Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde som følge af det ansøgte.

Flere dyrearter omfattet af bilag IV kan have yngle- og rasteområde på eller omkring den ansøgte ejendom. Ifølge naturdata på Miljøportalen er der kendskab til én bilag IV-art indenfor en radius af 1,7 km: Odder 470 m mod sydøst. Se Miljøkonsekvensrapporten side 24 (Bilag 5).

Merdepositionen på området er negativ, og Odder Kommune vurderer, at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af den ansøgte ammoniakdeposition fra ejendommen.

6.8 Jord, grundvand, overfladevand

Kommunen vurderer, at de forhold, der vil kunne påvirke jord, grundvand og overfladevand, er oplag/håndtering af husdyrgødning, olie/kemikalier, spildevand og uheld. Nedenfor er gennemgået husdyrgødning, olie/kemikalier og spildevand. Uheld har sit eget afsnit 6.17.

Ansøgers beskrivelse

Husdyrgødning

Miljøkonsekvensrapporten side 13.

Olie og kemikalier

Miljøkonsekvensrapporten side 9.

Vaskevand, spildvand mv.

Miljøkonsekvensrapporten side 6+19.

Odder Kommunes vurdering

Håndtering af gylle

Der er stillet vilkår om opsyn ved overpumpning af gylle, med det formål at hindre forurening af jord og grundvand. Påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal med afløb til beholder eller med sugkran monteret på traktor af hensyn til jord og grundvand, og der er stillet vilkår herom. Ejendommen anvender gyllevogn med hydraulisk læsekran og overløb til gyllebeholderen.

Flydende handelsgødning og flydende foder såsom valle er også punkter, hvorfra der kan ske forurening, og der er stillet vilkår herom.

Vilkårene stilles af hensyn til jord, grundvand og overfladevand, iht. § 34 i godkendelsesbekendtgørelsen.

Olietanke

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019).

Odder Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til placering af olietanke for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at begrænse frigivelse af farlige stoffer (§ 36 stk. 1, nr. 13).

Vaskevand, spildevand

Der er stillet vilkår om, at vask af andre maskiner end sprøjteudstyr skal foregå på en støbt plads med opsamling af vaskevandet, så det kan bortskaffes som restvand eller med husdyrgødningen i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at reducere mængden af spildevand (§ 36 stk. 1, nr. 8).

Eventuel påfyldning og vask af sprøjteudstyr til pesticider skal følge reglerne i Vaskepladsbekendtgørelsen nr. 1401/2018. Ifølge tilsynsrapporten fra 2018 er der ikke vaskeplads på ejendommen.

6.9 **Lugt**

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 10 og 15.

Odder Kommunes vurdering

Lugtmission fra stalde beregnes ud fra produktionsarealets størrelse, dyretypen og staldindretningen (gulvtypen). Ud fra lugtmissionen beregnes en lugtgeneafstand for det enkelte husdyrbrug i forhold til omkringboende. Lugt i forbindelse med opbevaring og udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne. Lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning vurderes at være af kort varighed og derfor ikke væsentligt.

Beskyttelsesniveauet kræver, at projektet ikke må give anledning til væsentlige gener, hvilket i forhold til lugt betyder, at projektet skal overholde husdyrlovens lugtgeneafstande. Disse afstande afhænger af tre forskellige områdetypers lugtfølsomhed: byzone, samlet bebyggelse/lokalplan og enkeltboliger på landet (som ikke har landbrugspligt og ikke ejes af ansøger).

Lugtgeneafstandene beregnes ud fra den lugt, der udledes fra staldene. De måles fra staldmidten på hver staldbygning og vægtes, hvis der er flere staldbygninger.

Lugten fra staldene er i ansøgningen nr. 219644 beregnet lugtgeneafstande til omkringboende.

Tabel 9. Lugtgeneafstande til omkringboende

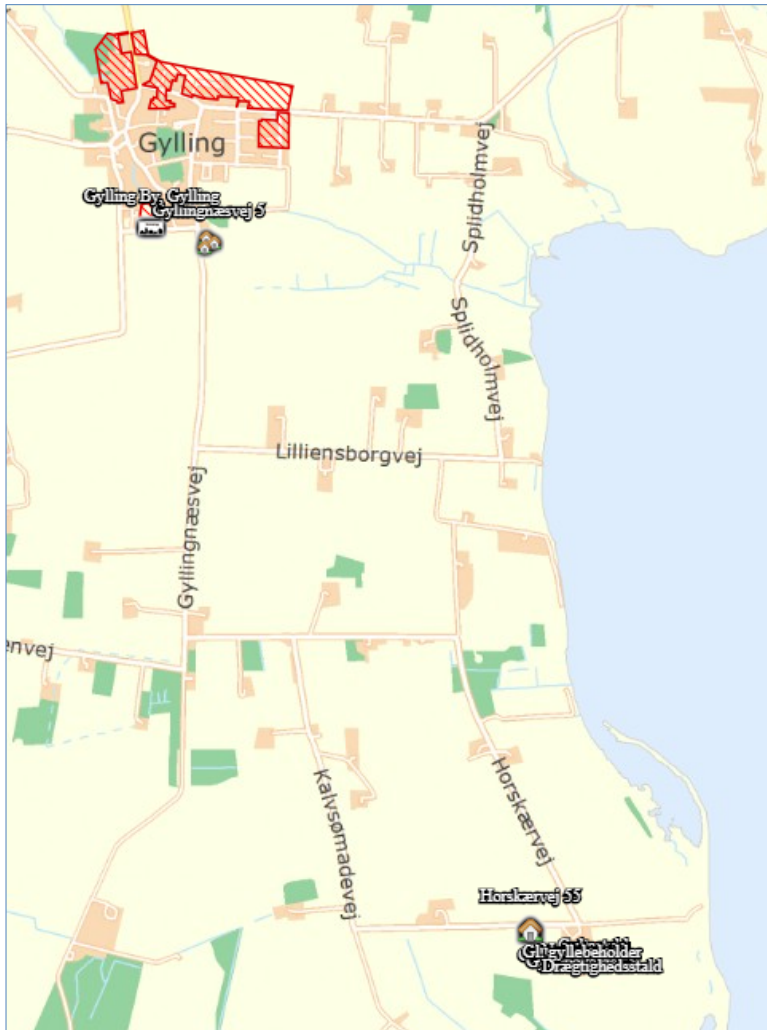
Områdetype	Mindste geneafstand	Faktisk vægtet afstand
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Horskærvej 55	182 meter	293 meter
Samlet bebyggelse Gylling Syd	462 meter	3260 meter
Byzone Gylling	641 meter	3422 meter

I scenarieberegningen nr. 222939 er mindste geneafstand kortere, dvs. lugten overfor byzone og samlet bebyggelse beregnes efter den Nye Model, og der er ingen andre husdyrbrug i kumulation.

Lugtgenekriterierne overholdes for alle tre områdetyper. I scenarieberegningen nr. 222939 er mindste geneafstand kortere, dvs. kriterierne overholdes også her.

Den reelle lugt er nok mindre end beregnet, da teknikken med gyllekøling nedsætter lugten, men denne reduktion har ansøger ikke indregnet.

Ejendommens placering i forhold til de tre beboelsestyper fremgår af nedenstående udklip fra ansøgningen:

Figur 5. Nærmeste enkeltnebo ligger tæt ved, mens byzone og samlet bebyggelse er længere mod nord. Byzone er skraveret rødt.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og ved at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Odder Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæggene med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Det vurderes, at der med de stillede vilkår ikke vil opstå væsentlige lugtgener for naboerne; hvis dette alligevel forekommer, skal der igangsættes undersøgelse heraf og foretages afhjælpning af generne.

Konsekvenszonen er på 826 m og bruges til at afgrænse hvilke naboer, der får tilsendt udkastet i naboeringen, se Bilag 3.

6.10 *Støj og rystelser*

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 12.

Odder Kommunes vurdering

Odder Kommune vurderer, at der ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støjgener. Der er fastsat vilkår om støjgrænser svarende til områdetype 3 i henhold til Miljøstyrelsens vejledning (5/1984) om Ekstern støj fra virksomheder. Områdetype 3 er ”blandet bolig og erhverv samt landbrugsdrift”.

Ved klage over støj og hvis tilsynsmyndigheden finder, at klagen er velbegrunder, skal overholdelse af støjgrænserne dokumenteres. Dokumentation skal ske i form af støjmåling udført efter retningslinierne i Miljøstyrelsens vejledninger.

Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne, men kørsel på ejendommens bygningsområde indgår i støjkravene.

Odder Kommune vurderer, at rystelser og lavfrekvent støj ikke vil forekomme på ejendommen, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

6.11 *Støv*

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 13.

Odder Kommunes vurdering

Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

6.12 *Fluer og skadedyr*

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 10.

Odder Kommunes vurdering

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at forebygge fluegener ved at overholde retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; <https://www.pestium.dk/dpil/>

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddelelse til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

6.13 *Transport, til- og frakørsler*

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 12 og 13.

Odder Kommunes vurdering

Ansøger forventer, at antallet af transporter med foder og gylle vil øges lidt, medens de øvrige transporter forbliver uændret i antal, som følge af udvidelsen. Da noget af opbevaringskapaciteten for

gylle ligger på andre af ansøgers ejendomme, sker der transport af gylle udover ved udbringningen på marker.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Der er to adgangsveje til ejendommen, begge fra Horskærvej. Der ligger ikke boliger tæt ved adgangsvejene, idet nærmeste bolig er 115 mod vest. Interne transportveje ligger ikke direkte op ad naboejendomme. Indkørsler og interne transporter vurderes således ikke at give anledning til gener for omkringboende, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Transport på de offentlige veje kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transporten i øvrigt vil ikke give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

6.14 *Lys*

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 17 og 18.

Odder Kommunes vurdering

Det vurderes, at lysforholdene på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på de landskabelige værdier eller være til væsentlig gene for omkringboende.

Da der er beboelser tæt ved, og staldanlægget er stort, stilles der vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene.

6.15 *Vand- og energiforbrug*

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 8.

Side 17-19 beskrives energibesparende foranstaltninger, og side 19-20 beskrives vandbesparende foranstaltninger.

Odder Kommunes vurdering

Vandforbruget forventes øget med cirka 30 % som følge af udvidelsen, og elforbruget med ca. 4 %. Etablering af gyllekøling medfører produktion af varme, hvorved energiforbrug til opvarmning reduceres.

Kommunen vurderer, at der er fokus på at begrænse vandforbruget på ejendommen. For at holde fokus på energi- og vandforbruget stilles der vilkår om registrering mindst en gang årligt. Det kan anbefales at registrere oftere, da det så vil være muligt at opdage lækager i god tid og få dem rettet.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at minimere vandforbruget (§ 36 stk. 1, nr. 9).

6.16 *Affald*

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 9.

Odder Kommunes vurdering

Det vurderes i forbindelse med tilsyn, om opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Odder Kommunes affaldsregulativ. Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Odder Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet. Regulativet for erhvervsaffald kan findes her:

http://www.renosyd.dk/media/4318/regulativ_for_erhvervsaffald_odder_01052012.pdf

Yderligere oplysninger kan ses her:

<http://www.renosyd.dk/erhverv/>

<http://www.renosyd.dk/erhverv/publikationer/foldere/>

Der henvises i denne forbindelse også til at transportører af jern og metal, samt plastbeholdere med medicinglas, kanyler, skalpeller mv. skal være godkendt hertil. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr (nr. 558 af 01.06.2011).

6.17 Uheld

Odder Kommunes vurdering

Kommunen vurderer, at den nødvendige reaktion ved uheld skal være lettilgængelig og genopfriskes jævnligt. Der stilles derfor vilkår om beredskabsplan på ejendommen, og om at indholdet skal kunne læses af de ansatte og være synlig og tilgængelig.

I godkendelsesbekendtgørelsen § 44 er der krav om Beredskabsplan og forebyggelse af uheld. § 44 beskriver nøje, hvad planen skal indeholde. Der stilles derfor ikke vilkår i denne godkendelse om beredskabsplanens opbygning. Ejendommen har udarbejdet en beredskabsplan. Planen skal gennemgås og opdateres, så den indeholder de nye krav.

I § 44 står ikke, at planen skal være kendt af de ansatte og forefindes på ejendommen, eller at den skal opdateres jævnligt og efter uheld. Odder Kommune vurderer, at dette er vigtigt, og stiller det som vilkår.

6.18 Ophør

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 25.

Odder Kommunes vurdering

Odder Kommune vurderer, at oprydning i forbindelse med ophør af produktionen minimerer risikoen for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr og er med til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Der stilles vilkår herom.

Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens Regulativ for erhvervsaffald.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at undgå forureningsfare ved ophør (§ 36 stk. 1, nr. 12).

Husdyrbruget er omfattet af IE-direktivet, og skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i Jordforureningsloven.

For at kommunen kan være orienteret om driftsophøret, stilles der vilkår om at oplyse om driftsophør.

Ved nedsættelse af dyreholdet til under IE-grænsen skal vilkårene i denne godkendelse og IE-kra-
vene i godkendelsesbekendtgørelsen stadig opfyldes; indtil en ny godkendelse foreligger.

6.19 Egenkontrol

Odder Kommunes vurdering

Odder kommune finder det væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for overholdelse af vilkårene.

I godkendelsen fastsættes derfor vilkår om relevant dokumentation, herunder forslag til vilkår angivet på Miljøstyrelsens teknologiliste, for hhv. gyllekøling og AgriFarms vilkår for luftrensning, suppleret med et vilkår om svovlsyreforbrug. Svovlsyreforbruget skal være på ca. 9.296 kg om året ifølge oplysninger fra producenten (det samme for scenarie 2), og det dokumenterede forbrug er en indikator på, at luftrenseren er i funktion.

Vilkårene i denne godkendelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at overvåge foranstaltningerne (§ 36 stk. 1, nr. 11).

6.20 BAT – Bedste tilgængelige teknologi.

Odder Kommunes vurdering

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget er højere end 750 kg NH₃-N/år. I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug med en ammoniakfordampning på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal ammoniakfordampningen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. ”bedste tilgængelige teknik”. Med begrebet ”bedste tilgængelige teknik” menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakfordampning.

Ved fastlæggelse af BAT-niveauet for ammoniak anvendes beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. BAT-kravet beregnes ud fra EU's BAT-konklusion fra 21. februar 2017, som det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte hvilke virkemidler, der tages i anvendelse for at opfylde BAT-emissionsgrænseværdien.

I forbindelse med behandling af denne ansøgning om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af, om de beregnede emissionsgrænseværdier, der fastsættes som BAT-krav, overholdes. Desuden vurderes anvendte virkemidler til begrænsning af ammoniakfordampningen.

IE-husdyrbruget skal desuden redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik indenfor andre emner.

6.20.1 BAT-krav: emissionsgrænseværdi for ammoniak

Husdyrbrugets tab af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og opbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdets dyretyper, staldanlæg, opbevaringsanlæg for husdyrgødning og valgte teknologier.

BAT-kravet i nærværende ansøgning er beregnet ud fra ”Eksisterende staldafsnit” for alle staldene, bortset fra den nye tilbygning og det ny-inddragne smågriseafsnit, der sættes til ”Nyt inklusive renoveret staldafsnit”.

Beregning af ammoniakfordampningen viser følgende:

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	6594	579	7174
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3676	579	4255
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	2918
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Figur 6. Samlet BAT beregning

BAT-krav stilles for emissionen samlet for stalde og lagre. Som det ses i tabellen ovenfor, bliver det vejledende BAT-krav på 7.174 kg NH₃-N pr år overholdt.

For at honorere krav til maksimal kvælstofdeposition på nærliggende kategori 1- natur, er det nødvendigt med yderligere reduktion af ammoniakudledningen ved etablering af yderligere teknologi der ud over at honorere BAT-niveauet på 7174 kg NH₃-N medfører en ekstra reduktion på 2.918 kg NH₃-N/år.

BAT niveauet på 7174 kg er således overholdt med den eksisterende gyllekøling i Farestalden med en ammoniakreduktion på 8,8%.

BAT-beregningen ser således ud i scenarie 2:

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	6385	579	6965
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3677	579	4257
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	2708
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Figur 7. Samlet BAT beregning i scenarie 2

Som virkemidler anvendes gyllekøling og kemisk luftrensning.

6.20.2 BAT redegørelse for IE-brug

IE-husdyrbrug skal desuden redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik indenfor emnerne management, råvarer, energi og vand (godkendelsesbekendtgørelsen bilag 1 punkt C).

Ansøgers beskrivelse

Se ansøgers vedlagte miljøkonsekvensrapport.

Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for

- Management side 20
- Råvarer, foder side 8, 11, 20

- Energibesparende foranstaltninger side 17
- Vandbesparende foranstaltninger side 19

Odder Kommunes vurdering

BAT-redegørelsen indgår i ansøgers miljøkonsekvensrapport som påkrævet for et IE-husdyrbrug. Odder Kommune vurderer, at der for det ansøgte projekt i tilstrækkeligt omfang er redegjort for, at projektet lever op til kommunens BAT niveau for en ejendom af pågældende størrelse.

Der gøres desuden opmærksom på BAT-reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 42 - 51. Der står en liste over reglerne i denne godkendelses afsnit 5. Kravene skal opfyldes fra datoen for denne § 16 a IE-miljøgodkendelse.

6.21 Alternativer

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten side 22.

Kommunens vurdering

Odder Kommune vurderer, at den valgte placering af den nye bygning helt tæt på den hidtidige bygningsmasse er det mindst miljøbelastende alternativ. Desuden er 0-alternativet, altså ingen udvidelse, måske ikke økonomisk holdbart, da dette vil medføre krav om overholdelse af ammoniakdepositionsloftet til Natura2000 området (kategori 1 natur). Dette loft skal overholdes, også selvom der ikke sker udvidelse, fordi godkendelsen i så tilfælde skulle revurderes. Ansøger har dog ønsket at kunne anvende denne mulighed, som er beregnet og vilkårsat som ”scenarie 2”.

Ansøgers konsulent har som en del af ansøgningsmaterialet indsendt en miljøkonsekvensrapport, som krævet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 punkt A, B, C, E og F.

Ansøgers miljøkonsekvensrapport kan ses i Bilag 5. Der er henvist til beskrivelserne i rapporten i godkendelsens kapitel 6 ”Miljøteknisk beskrivelse og kommunens vurderinger” i form af ”Ansøgers beskrivelse”.

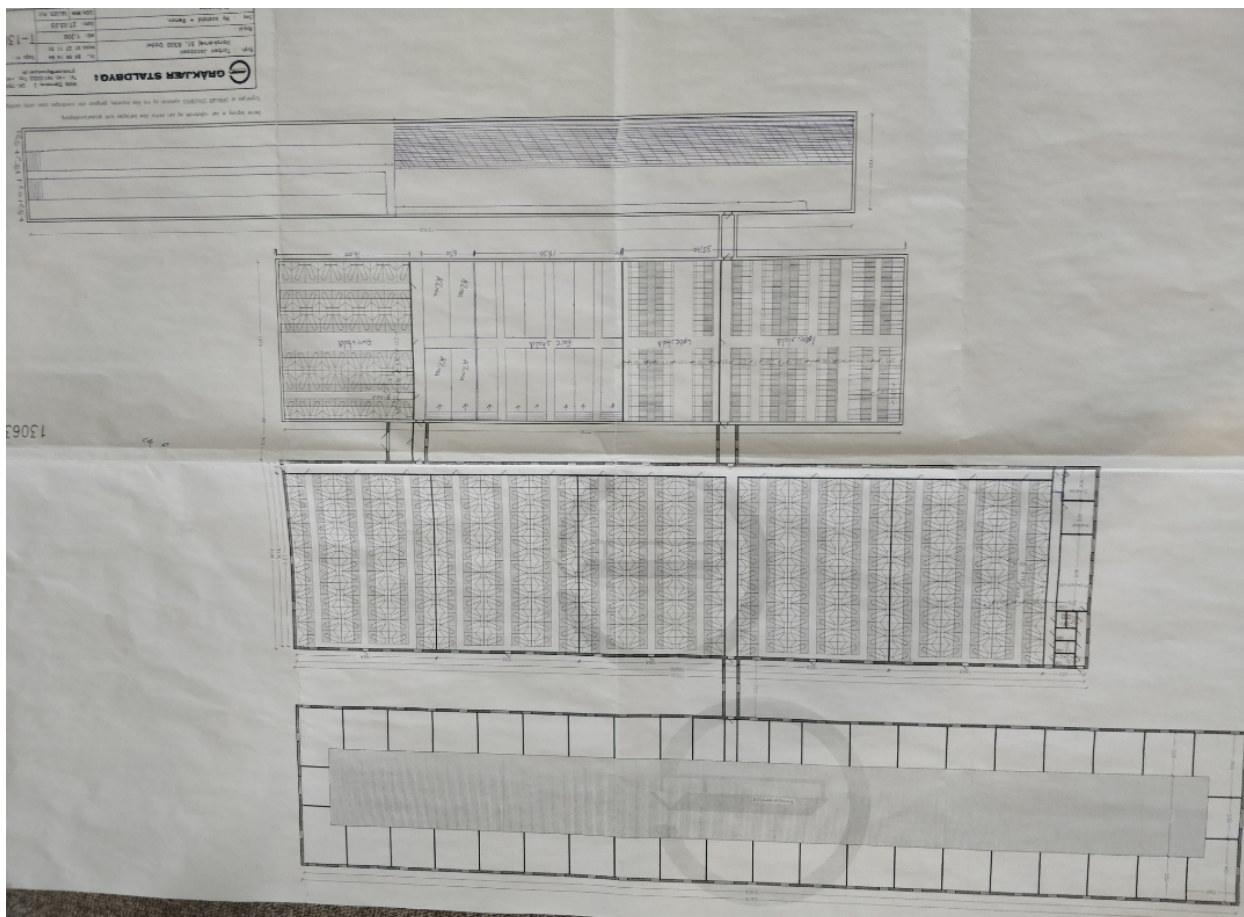
Odder Kommune har inddraget ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten i sagsbehandlingen, og har undersøgt de fremlagte oplysninger. Kommunen har inddraget relevante oplysninger, der er fremkommet via høringerne i forbindelse med forannoncering af ansøgningen og i forbindelse med udkastet (der er dog ikke modtaget bemærkninger). Odder Kommune har på denne baggrund undersøgt projektets indvirkning på miljøet. Den begrundede konklusion med relevante vilkår er indarbejdet i denne godkendelse.

Odder Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening, og drives på en måde, som ikke medfører væsentlige påvirkninger af omgivelserne. Det sker ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik BAT, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, og efterlever vilkårene i denne godkendelse.

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Staldtegning

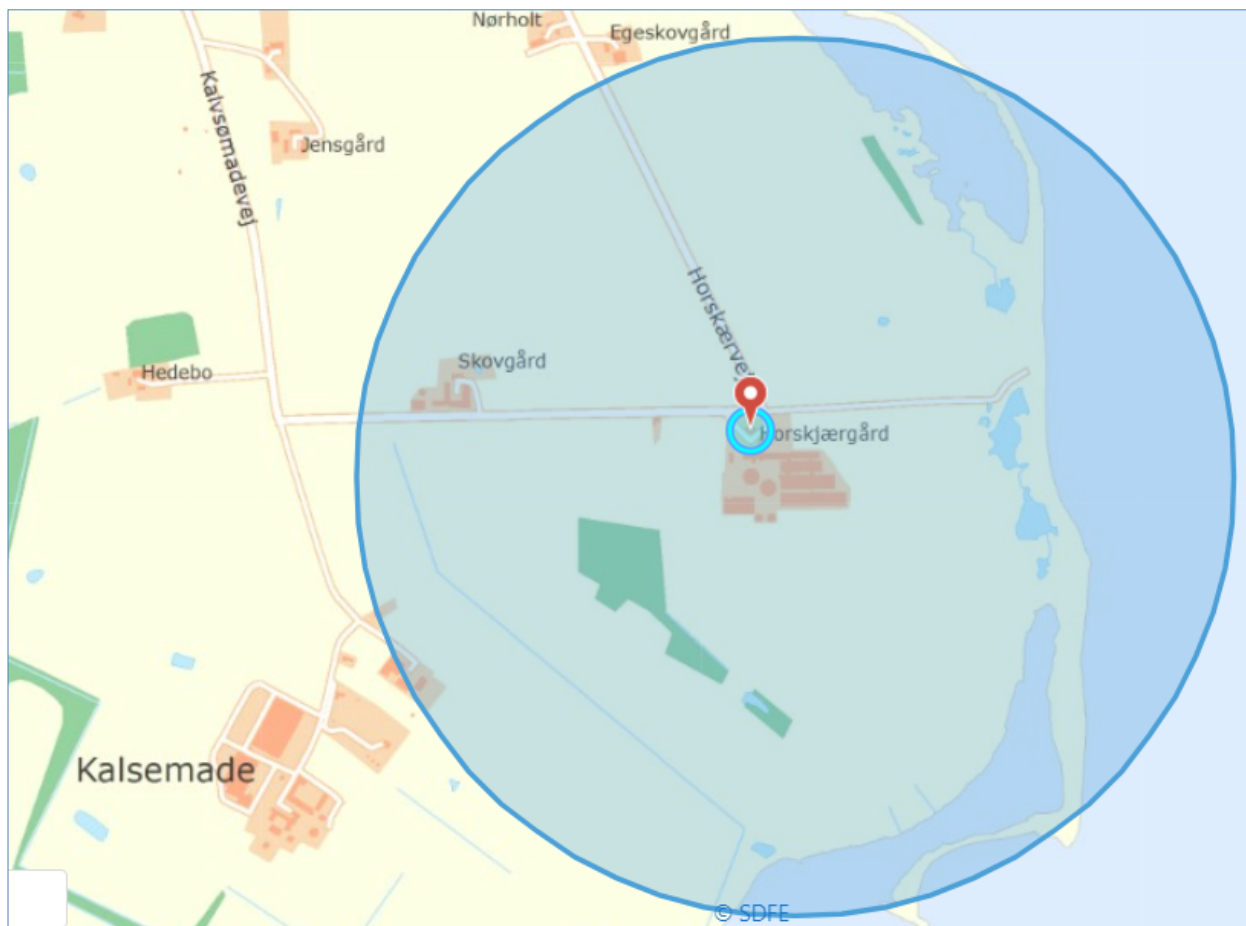
Kommunen har modtaget forstørrelser af tegningen, hvor målene kan ses.

En detaljeret opmåling af produktionsarealerne viser, at de svarer til de arealer, der er ansøgt i husdyrgodkendelse.dk, og dermed også til nudriften i skemaet.

For transponderstalden sydligst til løsgående drægtige søer medregnes den midterste gråzone i produktionsarealet.

Den ny farestald, som ikke er med på tegningen, er ansøgt brutto $20 \times 25 \text{ m} = 500 \text{ m}^2$. Odder Kommune antager, at den indrettes ligesom den eksisterende farestald, dvs. med 70,2 % produktionsareal, og dette er også ansøgt (70,8 %).

Bilag 3: Konsekvenszonen for høringsberettigede

Miljøportalens arealinfo. © Geodatastyrelsen | © SDFE | © COWI

Konsekvenszone 826 m

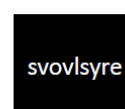
Bemærk, at centrum er placeret i en tænkt stald-midte (ikke i det markerede stuehus).

Bilag 4: Luftrensere og svovlsyretank

Torben Jakobsen

placering af Agri AirClean luftrensere

Luftrensesiloen bliver ca. 11 m høj iht. teknologilisten, og syretanken bliver en palletank.

Bilag 5: Miljøkonsekvensrapport fra ansøger

Miljøkonsekvensrapport

Horskærvej 51 8300 Odder

Datablad

Landbrugets beliggenhed	Horskærvej 51, 8300 Odder
Matrikel nr. Ejerlav	1a Gammelgård, Blidstrup
Cvr. nummer CHR-nummer Ejendomsnummer	17575589 81778 7270028188
Ejer af ejendommen/ansøger Adresse Mobil E-mail	Torben Jensgaard Jacobsen Horskærgaard 51, 8300 Odder 21271131 horskaergaard@gmail.com
Driftsansvarlig	Torben Jensgaard Jacobsen
Brugstype	Svinebrug med søer
Godkendelsesbetegnelse	§ 16a
Skemanummer Scenarieberegning skemanummer	219644 222939
Godkendelsesmyndighed	Odder Kommune

Ansøgers Konsulent:

Navn: Anne Kirkegaard, Velas
Adresse: Asmildklostervej 11, 8800 Viborg
Tlf.nr. 29634004
E-mail: aki@velas.dk

Indhold

Ikke- teknisk resumé.....	4
Beskrivelse af det ansøgte	5
Projektbeskrivelse	6
Husdyrbrugets beliggenhed.....	6
Landskabelig vurdering	8
Opbevaring af foder.....	8
Energi- og vandforbrug	8
Reststoffer, affald og kemikalier.....	9
Husdyrbrugets nabopåvirkninger og tiltag der begrænser gener	10
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning	13
Ansøgtes forventede virkning på miljøet (de væsentligste og kumulative påvirkninger)	14
Begrebet BAT	14
Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT (ammoniak).....	15
BAT- krav vedr. udbringning af husdyrgødning og udnyttelse af næringsstoffer i marken	16
BAT- krav Energibesparende foranstaltninger.....	17
BAT-krav vandbesparende foranstaltninger	19
Management på husdyrbruget.....	20
Egenkontrol	21
Natur.....	21
Alternative løsninger der er undersøgt	22
Foranstaltninger for at begrænse det ansøgtes virkning på miljøet	22
Befolkningen og menneskers sundhed.....	22
Biologisk mangfoldighed.....	23
Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima	25
Materielle goder kulturarv og landskabet.....	25

Ikke- teknisk resumé

Beskrivelse af det ansøgte:

Ejendommen Horskærvej 51 v. Torben Jensgaard Jakobsen ønsker en ny godkendelse da det er muligt at rumme flere søer end det den nuværende godkendelse tillader i de eksisterende bygninger. Derudover var det nødvendigt at sætte miljøteknologi i nogle af staldene for at kunne leve op til de skrappe krav til natur der er kommet siden ejendommen sidst blev godkendt. Det var derfor ikke muligt at revurdere ejendommens nuværende godkendelse uden miljømæssige tiltag, og dermed gav det bedre mening produktionsmæssigt at søge en helt ny godkendelse.

I forbindelse med denne ansøgning søges der om at udvide antallet af søer i eksisterende stalde. Da man har fundet ud af at lugt og ammoniakemission fra stalde ikke kommer fra dyrene, men derimod fra gulvarealet, er det ikke længere antallet af dyr der søges til, men derimod antallet af kvadratmeter der holdes dyr på man søger om godkendelse til.

Der etableres en tilbygning til farestalden med plads til 90 farestier på ca. 354m² produktionsareal. Derudover sættes der lugt- og ammoniakreducerende teknologi ind i de fleste stalde. Der søges endvidere om tilladelse til etablering af to siloer, der allerede er bygget.

Der søges til produktionsarealer, der har et samlet areal på 6542m². Udover den nye farestald, er der en lille stigning på 118m², i forhold til det eksisterende produktionsareal, hvilket skyldes at en smågrisestald, der altid har været i drift, af tekniske årsager har mistet produktionsretten, og som nu tages ind i driften igen. Stalden har på intet tidspunkt stået tom.

Oversigt over produktionsarealer i ansøgt drift, nudrift og driften for 8 år siden:

Staldnavn	Staldsystem	Ansøgt	Nudrift	8 årsdrift
Gyltestald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1030	1030	1030
Løbestald	Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	276	276	276
	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	239	239	239
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	390	390	390
	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	118	0	118
Farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1675	1675	1675
Drægtighedsstald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	2460	2460	2460
Ny farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	354	0	0
I alt		6542	6070	6188

Ansøgtes forventede virkning på miljøet:

Eksisterende bygninger med besætning, anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til bl.a.:

- Ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg
- Forbrug af vand og energi
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- Opbevaring og bortskaffelse af bl.a. affald og kemikalier

Gården ligger med god afstand til omkringboende. Lugtberegningen viser, at der ikke forventes nabogener fra den udvidede produktion.

Anlægget overholder kravet til BAT som er et krav om en maksimal ammoniak fordampning på 7174 kg N/år. Den beregnede årlige fordampning fra stalde og gyllebeholdere er på 4255 kg N/ha.

Der installeres luftrensning i Drægtighedsstald og Farestald der bruges til at reducere ammoniakfordampningen fra stalden med 62%.

Der anvendes udover luftrensning også gyllekøling i farestalden. I Farestald er der gyllekøling kombineret med luftrensningen hvilket giver en samlet reduktion på 73%. Beregningen kan ses i afsnittet BAT. Derudover etableres der gyllekøling i Gyltestald og Ny farestald. I Gyltestald og Ny farestald er der en effekt på hhv. 25 % og 30% ammoniakreduktion.

I det tilfælde at der ikke bygges en ny farestald er gyllekøling kun nødvendigt i et mindre omfang for at ejendommen kan overholde krav til kategori 1 natur. I så fald vil det være nødvendigt med 67,6% reduktion i farestalden, hvor de 14,9% kommer fra gyllekøling og resten er fra luftrensning. Der skal køles med 16,5% i gyltestalden, og det er ikke nødvendigt med gyllekøling i løbestalden.

Inden for 1000m fra anlægget findes der kun et §3 registreret naturområde; en mose der ligger 814m syd for ejendommen. Udenfor 1000 m fra anlægget vurderes merbelastningen med kvælstof at være af en størrelsesorden, hvor den hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger kan medføre en væsentlig påvirkning af kvælstoffølsomme naturtyper. Dette understøttes af beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk.

1040m nord for ejendommen ligger det nærmeste habitatnatur i Natura 2000 område nr. 56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave. Det udpegede naturpunkt er en Elle- og askeskov 9999. Der ligger to andre ejendomme der skal tages højde for i beregningen og skoven må derfor maksimalt belastes med 0,2kg N/ha/år. Med de valgte ammoniakreducerende teknologier overholdes dette krav.

Foranstaltninger for at begrænse det ansøgte virkning på miljøet:

Produktionen overholder alle gældende normer for:

- opbevaring og udbringning af gylle
- håndtering af spildevand og affald
- Støj-, støv-, og lugtbelastning af omgivelser m.v.

Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Det vurderes, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderes det, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Beskrivelse af det ansøgte

Miljøkonsekvensrapporten beskriver og vurderer det ansøgte forventede væsentlige indvirkninger på miljøet. Der er beskrevet de emner, som er fundet relevante for påvirkningerne fra det pågældende husdyrbrug. Rapporten beskriver også de virkemidler og driftsmæssige forhold, som ansøger har truffet for at undgå eller begrænse eventuelle virkninger. Miljøkonsekvensrapporten og ansøgningen indeholder de

oplysninger, som ansøger skal give efter godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. A, B, C (hvis det er en IE-sag), E og F.

Projektbeskrivelse

Der søges en godkendelse efter §16 a i LBK 520 af 01/05/2019. Der søges til de eksisterende bygninger, med en udvidelse af produktionsarealet i løbestalden til igen at rumme smågrisestald som hidtil. Ejendommen er med ca. 2200 søer klassificeret som IE-husdyrbrug.

Derudover etableres der en tilbygning til farestalden på 90 farestier svarende til 354 m². Der søges endvidere om tilladelse til etablering af to siloer, der allerede er bygget. De rummer henholdsvis 1000 og 1300t korn, og er ca. 13m høje.

Der vil samlet på ejendommen være et produktionsareal på 6542 m².

Alt tagvand ledes via dræn til "Horskærs lagune" som hidtil.

Torben Jensgaard Jakobsen driver ud over denne ejendom følgende ejendomme med svineproduktion:

- Mantelenvej 40
- Alrøvej 67
- Lilliensborgvej 14
- Lerdrupvej 55
- Lerdrupvej 67
- Fuglsangvej 4

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er placeret i landzone. Nærmeste enkeltbolig ligger ca. 210m vest for den nærmeste staldbygning. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er 'Gylling', udløst ved Gyllingnæsvej 5, der er beliggende mere end 3 km nordvest for ejendommens anlæg. Der er ligeledes mere end 3km til byzone i samme by.

Jf. §§ 6-7 i husdyrbrugloven må der ikke foretages ændringer eller nybyggeri inden for følgende afstande fra ejendommen:

Område	Afstandskrav	Afstand målt
Eksisterende eller kommuneplanlagt byzone eller sommerhusområde	50 meter	> 3km
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 meter	> 3km
Nabobeboelse	50 meter	> 210 m
Kategori 1 og 2 natur	10 meter	1040m
Anlægstype	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	1073m
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	Ca. 3547 m
3) Vandløb og søer	15 meter	Ca. 324m
4) Dræn	15 meter	>15m
5) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	88m
6) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	> 100 m
7) Beboelse samme ejendom	15 meter	Ca. 55 m
8) Naboskel	30 meter	Ca. 88 m
9) Nærmeste nabo	50 meter	Ca. 208 m

Område	Er anlægget placeret ind for
Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv.	Nej
Områder med landskabelig værdi	Ja
Områder med særlig geologisk værdi	Nej
Rekreative interesseområder	Nej
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer	Nej
Kirkeomgivelser	Nej
Kystnærhedszonen	Ja
Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering	Nej

Skovrejsningsområder	Nej*
Fredede områder	Nej
Beskyttede naturarealer (§ 3)	Nej
Strandbeskyttelseslinje	Nej
Klitfredningslinje	Nej
Skovbyggelinje	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje	Nej
Kirkebyggelinje	Nej
Fortidsmindelinje	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger	Nej

*Ejendommen ligger delvist inden for skovrejsning uønsket.

Ejendommen ligger inden for områder der i kommuneplanen er udpeget til Bevaringsværdige landskaber og inden for kystnærhedszonen. Landbrugsbyggeri der er erhvervsmæssigt nødvendigt er tilladt inden for kystnærhedszonen. Landbrugsmæssigt byggeri er jf. Kommuneplan 2017-2029 for Odder Kommune undtaget.

Landskabelig vurdering

Ejendommen ligger inden for udpegningen for bevaringsværdige landskaber i kommuneplanen for Odder Kommune. Ejendommen ligger desuden inden for kystnærhedszonen. Da erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri er tilladt for landbrugsejendomme inden for begge udpegninger, vurderes placeringen ikke at blive et problem i forhold til den gældende kommuneplan.

Den nye farestald bygges inden for de eksisterende bygninger og vurderes derfor ikke at blive synlig for de omkring boende. De nye siloer er placeret syd for gyllebeholderne.

Opbevaring af foder

Foderkorn:

Opbevares i udendørs siloer der i alt rummer 3000 tons foderkorn.

Andet foder:

Derudover er der opbevaring af sækvarer i foderladen, samt 600t foder i planlager i foderladen.

Energi- og vandforbrug

Nudrift	
Årligt elforbrug	720.000 Kwh
Årligt forbrug af vand	20.600 m ³
Årlig egenproduktion af energi: vindmølle/biogas osv.	Gyllekøling

Ansøgt	
Årligt elforbrug	750.000 Kwh
Årligt forbrug af vand	30.100 m ³
Årlig egenproduktion af energi: vindmølle/biogas osv.	Gyllekøling

Reststoffer, affald og kemikalier

Generelt bemærkes, at al affald vil blive bortskaffet i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
Forbrændingseget affald. ISAG kode: 19.00*	• Container på ejendommen.	Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ. Afhentes af Renosyd
Jern ISAG kode: 23.00	• Opbevares i container	Afhændes til produkthandler
Døde dyr	• Under kadaverkappe på spalter og smågrise i container	Afhentes af DAKA 2 gange om ugen
Medicinrester	I køleskab i forrum	Afhentes af Renosyd
Kanyler	I dertil egnet plastbeholder i forrum	Afhentes af Renosyd
Spildolie	I 1000L spildoliebeholder i maskinhuset	

Husdyrbrugets nabopåvirkninger og tiltag der begrænser gener

Lugt

Den væsentligste lugt stammer fra staldene og spredes via ventilationssystemet. Nærmeste enkeltbolig, der ikke er noteret som landbrug, er Horskærvej 55 i en afstand på ca. 210 meter vest for de nærmeste staldbygninger. Der er ingen samlet bebyggelse eller byzone indenfor en afstand af 1000 m. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er 'Gylling', udløst ved Gyllingnæsvej 5, der er beliggende over 3 km nordvest for ejendommens anlæg. Der er over 3 km til nærmeste byzone, 'Gylling'. Der har ikke tidligere været problemer med klager fra naboer.

Geneafstanden er beregnet til 182,3 m for nabo, 462,1 m for samlet bebyggelse og 641,3 m for byzone. Den vægtede gennemsnitsafstand er til nabo 292,5 m, samlet bebyggelse 3259,5 m og byzone 3421,8 m.

I husdyrгодkendelse.dk er der udarbejdet lugtberegninger. Beregningerne viser at alle krav er overholdt.

Genekriteriet til nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste samlede bebyggelse og nærmeste byzone er overholdt.

Der er ikke andre husdyrbrug der bidrager til lugt og der skal derfor ikke regnes med kumulation.

Der etableres gyllekøling i de fleste stalde og dette reducerer lugten med op til 20%. Dette er ikke regnet med i beregningen, men effekten er der naturligvis stadig.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Horskærvej 55	0	FMK	182,3	182,3	292,5	Ja	▼
 Gyllingnæsvej 5	0	NY	462,1	462,1	3259,5	Ja	▼
 Gylling By, Gylling	0	NY	641,3	641,3	3421,8	Ja	▼

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter anvisninger fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Det vurderes, at der kan være en risiko for opformering af fluer og andre skadedyr. Det er derfor vigtigt at der opretholdes en god hygiejne, og daglig rengøring er en væsentlig parameter til bekæmpelse af fluer. Desuden er det vigtigt, at der foretages biologisk bekæmpelse af fluer i gyllekanalerne i alle staldafsnit.

Fluegener

Fluegener bekæmpes biologisk med rovfluen fra Miljøfluen.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter anvisninger fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (BEK nr. 1686 af 18/12/2018)

Der er indgået serviceaftale med Rovfluen om rottebekæmpelse på ejendommen.

Vurdering

Det vurderes at der er taget de nødvendige forholdsregler for rotte og skadedyrs bekæmpelse.

Beskrivelse af transport

Transporter foregår af Horskærvej.

Der køres med husdyrgødning i vækstsæsonen. Derudover flyttes der gylle til andre ejendomme til opbevaring der løbende gennem året.

Det årlige antal transporter med gylle stiger minimalt. Dette skyldes at der køres med en 27t gyllevogn i stedet for en 20t gyllevogn som før.

Antallet af årlige transporter med foder til ejendommen er ca. 78 og stiger fra 42. Stigningen er dog sket jævnt fordelt over de sidste 10 år, og vil derfor ikke kunne mærkes ved naboerne.

Transporterne af korn vil primært foregå i høst, mens øvrige fodertransporter vil være jævnt fordelt hen over året og typisk foregå inden for alm. arbejdstid.

Kørsel i forbindelse med afhentning af dyr er uændret.

Tidspunkt for afhentning af dyr vil typisk være inden for alm. arbejdstid startende tidligt om morgenen.

Kørsel i forbindelse med levering af brændstof og andre varer vil være på uændret niveau.

Det tilstræbes at holde kørslen inden for normal arbejdstid, men i gyllesæson og i høst når der skal køres korn ind, vil der kunne forekomme transporter fra tidlig morgen til sen aften.

Transporttype	Antal transporter pr. år i nudrift	Antal transporter pr. år i ansøgt drift	Tidsinterval	Hypighed	Forskel i antallet af transporter
Foder	42	78	Typisk indenfor normal arbejdstid	1-2 gang/uge	36
Sækkevarer/løsvarer	52	52	Typisk indenfor normal arbejdstid	En gang/uge	0
Døde dyr	100	104	Typisk indenfor normal arbejdstid	To gang/uge	4
Brændstof og fyringsolie	15	15	Typisk indenfor normal arbejdstid	Ca 1 gang om måneden plus det løse	0

Smågrise ud	52	52	Typisk indenfor normal arbejdstid	En gang/uge	0
Søer ud	52	52	Typisk indenfor normal arbejdstid	En gang/uge	0
Polte ind	52	52	Typisk indenfor normal arbejdstid	En gang/uge	0
Gyllekørsler med 27t gyllevogn	504	510	Fra tidlig morgen til sen aften	I sæson – primært forår og lidt efterår	6
Korn	200	200	Fra tidlig morgen til sen aften	Primært i høst	0
I alt	1017	1063			46

Vurdering

Eftersom antallet af transporter ikke stiger særlig meget vurderes det ikke at give gener for de omkringboende.

Beskrivelse af støjkilder

Placering af støjkilder fremgår af bedriftens beredskabsplan

Der kan forekomme støj fra:

- Ventilationsanlægget
- Korntørringsanlæg, der er placeret i foderladen
- Højtryksrensere, som primært anvendes indendørs
- Kornmølle i foderlade
- Foderanlæg i foderlade

De fleste støjkilder er placeret i lukkede bygninger.

Herudover vil der forekomme støj ved transport til og fra ejendommen.

Driftsperiode for støjkilder

Ventilationsanlæg: Kører efter behov hele døgnet

Korntørringsanlæg: I høstperioden (juli-september). Driftstiden over døgnet vil variere efter luftfugtigheden.

Højtryksrensere: to dage om ugen.

Kornmølle: Dagligt

Foderanlæg: Dagligt

Tiltag mod støjkilder

Flere af støjklenderne er placeret i lukkede bygninger, fx højtryksrensere og foderanlæg. Kompressor til foderanlæg er placeret på vibrationsfri belægning. Det forsøges så vidt muligt at holde støjperioden inden for normal arbejdstid.

Vurdering

Arbejdsgange, der kan give anledning til støj, ændres ikke i forbindelse med det ansøgte projekt, og det vurderes derfor, at gener i forbindelse med støjende aktiviteter er af meget begrænset karakter. Størstedelen af støjklenderne er placeret i lukkede bygninger og vil ikke kunne påvirke nabobeboelse grundet afstanden. Antallet af transporterer uændret.

Alt i alt vurderes det, at støjbidraget fra anlægget ikke ændres nævneværdigt som følge af det ansøgte projekt.

Støvgener

Det vurderes, at håndtering af foder ikke vil medføre nævneværdige støvgener for omgivelserne, da foderet opbevares i siloer placeret udendørs eller i foderladen, og da foderet så vidt muligt håndteres i lukkede systemer.

Støv fra bedriftens interne transporter samt støv fra de forskellige transporter til og fra husdyrbruget, forventes ikke at blive mere hyppigt forekommende, end de er i den nuværende drift. Det skyldes primært, at antallet af transporter er uændret., og at flest mulige transporter sker via asfalteret vej.

Samlet set vurderes det, at produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støvgener ved de omkringliggende nabobeboelser. Arbejdsgange, der kan give anledning til støv, ændres ikke i forbindelse med udvidelsen, og ovennævnte tiltag til begrænsning af støvgener er effektive.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringskapaciteten på ejendommen er:

Gyllebeholder 2: 3000 m³

Gyllebeholder 3: 3000 m³

Gyllekanaler 1180m³

I alt: 7180m³

Derudover er der opbevaringskapacitet følgende steder:

Mantelenvej 40: 3950m³

Alrøvej 67: 2040m³

Lilliensborgvej 14: 2550m³

Lerdrupvej 55: 2550m³

Lerdrupvej 67: 860m³

Fuglsangvej 4: 2000m³

Der produceres ca. 14.100 m³ gylle.

$14.100 / 12 \times 9 = 10.575$ m³, kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er dermed overholdt.

Der er taget højde for regnvand og vandspild fra staldene i beregningen.

Mængden af gylle er beregnet ud fra hvor mange dyr der vurderes plads til på anlægget ud fra dyrevelfærdskravene, ovenstående er derfor en worst case beregning.

Ansørgtes forventede virkning på miljøet (de væsentligste og kumulative påvirkninger)

Begrebet BAT

BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. BAT- begrebet dækker endvidere over teknikker og teknologier til begrænsning af vand- og energiforbruget.

På et husdyrbrug er kvælstof, fosfor og ammoniak de væsentligste næringsstoffer, som kan give anledning til påvirkning af det omgivende miljø.

De mest betydende faktorer for omfanget af påvirkningen med næringsstoffer er valget af:

Genetik

Foderteknologi

Staldindretning

Opbevaring af husdyrgødning

Management

Udbringningsteknologi

Vejledende BAT- standardkrav (ammoniak)

BAT kravet for anlægget i forhold til ammoniaktabet er opfyldt med 3322 kg N/år. Det er løst gennem valg af gyllekøling og luftrensning.

Der er allerede gyllekøling i Farestald med en reduktionseffekt på 30%. Der etableres gyllekøling i Gyltestald og Løbestald med en reduktionseffekt på 30%.

Derudover installeres der to kemiske luftrensere der kan reducere ammoniak med 62% i Drægtighedsstald og Farestald.

Gyllekøling og luftrensning i samme stald giver en kædeeffekt der regnes ud fra følgende formel:

$R_{t1,2} = R_{t1} + R_{t2} - R_{t1} * R_{t2}$, hvor R_{t1} og R_{t2} er hhv. effekten af teknologi 1 og teknologi 2, mens $R_{t1,2}$ er den samlede effekt.

I dette tilfælde er $R_{t1} = 0,3$ og $R_{t2} = 0,62$. Derved er $R_{t1,2} = 73,4\%$ hvilket er den samlede reduktion. Der er i skemaet regnet med 73% da det er det der minimum skal til for at overholde kravet til natur.

Det samlede BAT krav er beregnet via husdyrgodkendelse.dk og beregnet til 7174 kg N.
Den samlede ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 4255 kg N.

Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT (ammoniak)

Reduktionskravet vedr. ammoniak kan opnås ved en kombination af teknikker/ teknologier indenfor staldindretning.

Der er udarbejdet teknologiblade for følgende ammoniakreducerende teknikker/teknologier:

Smågrise

Køling af gylle i svinestalde (< 30 % ammoniakreduktion)
Svovlsyrebehandling af smågrise-gylle (ca. 70%)
Luftrensning (70-90 %)
Fodring: benzoesyre (1 % pr. g/FE)

Slagtesvin

Svovlsyrebehandling af gylle (ca. 70 % ammoniakreduktion)
Luftrensning – (70-90% luftrensning afhængig af hvor meget luft der renses)
Køling af gylle i svinestalde (< 30 % ammoniakreduktion)
Delvist fast gulv

Søer

Køling af gylle i svinestalde (< 30 % ammoniakreduktion)
Svovlsyrebehandling af sogylle (ca. 70% ammoniakreduktion)
Luftrensning (70-90 % ammoniakreduktion)

Nedenfor beskrives valget af staldsystemer, miljøteknologier og fodringstiltag til opfyldelse af Miljøstyrelsens vejledende krav om BAT- standard vilkår.

Valg af staldsystemer

De eksisterende stalde er indrettet primært med delvis spaltegulv, som også er staldsystemer med lav ammoniakemission.

Den nye farestald indrettes ligeledes med delvist fast gulv, hvilket er BAT.

Valg af miljøteknologi

I den eksisterende drægtighedsstald og farestald etableres der kemisk luftrensning. Teknologien er indsat i husdyrgodkendelse.dk som ammoniakreducerende tiltag, da dette er nødvendigt få at overholde kravet til kategori 1 natur. I begge stalde reduceres der med 62% ved hjælp af luftrensning.

Der er allerede installeret gyllekøling i den eksisterende farestald. I forbindelse med ansøgningen laves der også gyllekøling i gyltestalden og løbestalden. Gyllekøling er ligeledes godkendt til reduktion af lugt, det er beregnet ud fra W/m² hvor stor en lugtreduktion der kan opnås. Lugtreduktionen er ikke benyttet i denne ansøgning, men effekten vil naturligvis stadig være der. I de stalde hvor der alene er gyllekøling reduceres 30% af

ammoniakfordampningen. I farestalden er der både gyllekøling og luftrensning og her bidrager gyllekølingen med 12% reduktion oven i de 62% der blev reduceret af luftrenseren.

Der reduceres dermed med følgende i staldene:

Farestald 73% (30 % fra gyllekøling + 62 % fra luftrensning)

Drægtighedsstald 62%

Gyltestald 25%

I det tilfælde at der ikke bygges en ny farestald er gyllekøling kun nødvendigt i et mindre omfang for at ejendommen kan overholde krav til kategori 1 natur. I så fald vil det være nødvendigt med 67,6% reduktion i farestalden, hvor de 14,9% kommer fra gyllekøling og resten er fra luftrensning. Der skal køles med 16,5% i gyltestalden, og det er ikke nødvendigt med gyllekøling i løbestalden.

Valg af teknologi til opbevaring af husdyrgødning

Naturligt flydelag er BAT for gyllebeholdere.

BAT- krav vedr. udbringning af husdyrgødning og udnyttelse af næringsstoffer i marken

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere PH- værdi (svovlsyrebehandling).

En stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniaktabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af husdyrgødning gælder således følgende:

- Regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- Gylle skal som minimum udbringes med slæbeslanger (bredspreddning forbudt)
- Gylle der udbringes på arealer uden etablerede afgrøder til høst skal være nedbragt senest 4 timer efter udbringning.
- Al udbringning af husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning eller en tilsvarende teknologi med samme ammoniakreduktionsprocent.

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning vil kunne nås ved krav om nedfældning af al husdyrgødning eller ved tilsætning af svovlsyre til husdyrgødningen.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning er uforholdsmæssigt høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser, da nedfældning af husdyrgødning er en mere krævende proces end alm. slangeudlægning, hvilket betyder et højere dieselforbrug. Tilsvarende vurderer Miljøstyrelsen, at svovlsyrebehandling af gylle er en uforholdsmæssig dyr teknologi at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken.

På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen at gældende lovgivning vedr. udbringning er BAT.

Kvælstof er et vigtigt plantenæringsstof. Optimal udnyttelse af de tilførte næringsstoffer med husdyrgødningen medfører mindre udvaskning af kvælstof til grundvand og overfladevand. Teknikker til reduktion af kvælstof er derfor rettet mod at øge afgrødernes optagelse af kvælstof. Der er følgende teknikker:

- Teknikker til optimal fordeling af husdyrgødningen i marken
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstsæson
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof.

En stor del af de teknikker, der kan reducere udvaskningen af kvælstof i marken er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Eksisterende lovgivning der tager sigte på at reducere udvaskningen af kvælstof er:

- Fastsatte harmonikrav (dvs. hvor meget husdyrgødning der må udbringes pr. ha).
- Regler for hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.
- Regler for hvor meget kvælstof der må tilføres på den enkelte bedrift totalt.
- Regler for hvor stor en andel af kvælstoffet der skal udnyttes i husdyrgødningen.
- Krav om udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskaber.

En yderligere reduktion af tabet af nitrat fra marken vil kunne opnås ved nedfældning eller separation af husdyrgødningen og afsætning af den faste fraktion til biogasanlæg eller forbrænding.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser.

På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at det niveau, som er opnåeligt ved eksisterende lovkrav er BAT. Det vurderes, at ansøger lever op til alle generelle miljøregler inkl. de ovenfor beskrevne regler vedr. husdyrgødning, og at BAT-husdyrgødning dermed er overholdt.

BAT- krav Energibesparende foranstaltninger

Energiforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger, der anvendes til begrænsning af forurening.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. energiforbrug.

Ifølge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at anvende følgende:

- Optimering af udformningen af ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppig eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergi-belysning.

Lys:

Lyset slukkes manuelt.

Der er vågelys i farestalden.

Ventilation:

Ventilationsanlægget vil blive rengjort jævnligt ved vask af staldene. Ved rengøring fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Ventilationen vil blive styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Der gennemføres et årligt eftersyn af ventilationsanlægget, som sikrer at det kører optimalt.

Der er p.t. ikke planer om at udskifte ventilationsanlægget i de eksisterende stalde. Vil der blive behov for det, vil der blive valgt et strømbesparende system, såfremt det er foreneligt med ventilationsbehovet i staldene.

Foderblanding:

Der er ur-styring på blande-anlægget. Det sikrer, at anlægget kører præcist som det skal og der undgås unødigt opstart af anlægget.

Blandeanlægget vedligeholdes løbende.

Udfodring:

Udfodringen er dimensioneret korrekt, så der både spares på energi til udfodringen og på foderet.

Anlægget efterses og vedligeholdes jævnligt.

Transport:

Udbringningsarealerne ligger tæt på ejendommen, hvilket nedsætter transporttiden og brændstofforbruget.

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Varme:

Der etableres gyllekøling i de eksisterende stalde, hvilket medfører en produktion af varme. Den producerede varme udnyttes til opvarmning af bygninger, der har behov for varme. Dermed reduceres energiforbruget til opvarmning betragteligt i staldene som helhed.

Der er god isolering af transmissionsledninger til varmt vand.

Samlet vurdering vedr. energibesparende foranstaltninger: Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at det udvidede anlæg lever op til BAT vedrørende energibesparende foranstaltninger. Særligt kan fremhæves at der etableres gyllekøling i de eksisterende stalde.

BAT-krav vandbesparende foranstaltninger

Vandforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. vandforbrug.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende:

- rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch. Til svineopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt. I fjerkræstalde er det også vigtigt at finde balancen mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- detektering og reparation af lækager.

Der anvendes følgende tiltag på ejendommen med henblik på vandbesparelse:

Vask af stalde

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand.

Der anvendes endvidere vandbesparende dysere.

Både iblødsætning og vask med højtryksrensere samt vandbesparende dysere reducerer vandforbruget ved vask.

Overbrusningsanlæg

Der er etableret optimeret styring af overbrusningsanlæg. Det er BAT ikke at anvende mere vand end hvad der er nødvendigt. Ved optimering af anlægget kører anlægget ikke unødigt og forbruger derved ikke mere vand end hvad der er nødvendigt. Også på overbrusningsanlægget anvendes vandbesparende dysere.

Vandrør og slanger i stalde

Der er etableret stophaner på alle vandslanger.

Staldene kontrolleres dagligt for utætheder på vandrør og små reparationer udføres med det samme.

Registrering af vandforbrug

Vandforbruget opgøres en gang om året i forbindelse med årsregnskabet.

Samlet vurdering vedr. vandbesparende foranstaltninger:

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at den ansøgte husdyrproduktion med de ovenfor beskrevne tiltag lever op til kravene vedr. BAT i BREF-dokumentet. Der er valgt teknologier der er med til at reducere vandforbruget mest muligt. Bl.a. er der valgt vandbesparende dyser ved vask og overbrusning.

Management på husdyrbruget

Management på ejendommen handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpestoffer minimeres.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management.

I henhold til EU's BREF notat af februar 2017 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne.
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild.
- Planlægge gødsning af markerne korrekt.

På ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

Alle ansatte introduceres grundigt til nye arbejdsopgaver.

De ansatte deltager i lovpligtige efteruddannelseskurser.

Alle ansatte indgår i teams, hvor sammensætningen af erfarne og nyansatte skal sikre oplæringen.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der udarbejdes effektivitetsrapporter over forbruget af foder

Foderplaner revideres 1-2 gange om året med foderkonsulent for at sikre optimal foderudnyttelse.

Der vil blive ophængt beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, udslip af gylle eller brand.

Staldene gennemgås dagligt med henblik på at opdage lækager.

Der foretages løbende service på ventilationsanlæg/foderanlæg, elkabler og pumper af autoriseret installatør.

Der foretages løbende service på gyllekølingsystem og luftrensere.

Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.

Der foretages rengøring af stalde og ventilationsanlæg efter fastlagt plan.

Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt.

Alle aktiviteter planlægges grundigt. Anlægget er indrettet på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.

Affald fjernes løbende fra ejendommen.

Aftale med firma om rottebekæmpelse på ejendommen.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning i form af det årlige gødningsregnskab. Regnskabet anvendes til at dokumentere husdyrbrugets størrelse og forbrug af gødning. Dette er lovkrav i Danmark.

Der udtages jordprøver ca. hver 5. år som analyseres for bl.a. fosfor- og kalkindhold for at følge jordens fosforindhold og reaktionstal (pH).

Samlet vurdering vedr. management:

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det at husdyrbruget har fokus på management.

Det vurderes, at ejendommen med ovenstående driftsrutiner lever op til kravet om BAT vedr. management/godt landmandskab i henhold til BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion).

Egenkontrol

Husdyrbruget varetager selv en del af kontrollen med den daglige drift som er følgende:

Der udarbejdes obligatorisk gødningsplan med efterfølgende gødningsregnskab

Der er produktionsopgørelser i markbrug og dyrehold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

Gennemsyn af alle elinstallationer hvert 5. år.

Vand- og elforbruget vil blive fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Udarbejdelse af mark- og gødningsregnskab

Natur

Der er følgende afstande til nærmeste områder med registreret natur:

- Kategori 1 natur: Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000 område nr. 56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave, der ligger ca. 1040m nord for anlægget. Nærmeste naturområde der skal måles til er en Elle- og askeskov 9999. Der ligger to andre ejendomme med husdyrbrug tæt på skoven, og der regnes derfor med kumulation fra to eller flere ejendomme til punktet.
- Kategori 2 natur: Nærmeste kat. 2 natur er et overdrev ca. 6,5km nordvest for anlægget.

- Kategori 3 natur: Nærmeste område er mose 814m syd for anlægget.

Nærmeste kategori 1 naturområde med en Elle- og askeskov som nærmeste naturtype ligger inden for kumulation af to eller flere andre ejendomme. Totalbelastningen til området er beregnet til 0,2 kg N/ha. Kravet til denne kategori er maksimalt 0,2 kg N/ha i totalbelastning, og derfor vurderes det, at der med de valgte ammoniakreducerende teknologier ikke vil være en nævneværdig påvirkning Natura 2000 område 56.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 og som er større end 2,5 ha. Totalbelastningen af dette område er beregnet til 0,0 kg N/ha. Kravet til denne kategori er maksimalt 1,0 kg N/ha i totalbelastning.

Nærmeste kategori 3 natur er mose mod syd. Totalbelastningen af dette område er maksimalt beregnet til 0,1 kg N/ha og med en merbelastning på 0,0 kg N/ha. Kravet til denne kategori er maksimalt 1,0 kg N/ha i merbelastning. Øvrige naturområder nær anlægget har en merbelastning på -0,1kg N/ha/år, da der reduceres en stor mængde ammoniak i forhold til nudriften.

Alt i alt vurderes det, at den omkringliggende natur vil blive påvirket positivt som følge af det ansøgte projekt, eftersom der fjernes 2641,4 kg N/år i forhold til nudriften, og dermed er ammoniakbelastningen på den omkringliggende natur mindre.

Konkrete depositionsregninger i IT-ansøgningen viser, at gældende kriterier for maksimal kvælstofbelastning er overholdt.

Alternative løsninger der er undersøgt

Hvis ændringerne ikke realiseres, vil der være en større lugt- og ammoniakemission fra anlægget. Det er nødvendigt at søge en ny godkendelse for at kunne implementere de valgte ammoniakreducerende teknologier, så driften på ejendommen forsat kan sikres.

Alternativet er at der ikke gøres noget, hvormed afskæringskriteriet til kategori 1-natur ikke kan overholdes, hvilket betyder at ejendommen ikke kan revurderes, og dermed er det nødvendigt at skære en stor del af produktionsarealet væk for at kunne overholde kravet, eller stoppe produktionen på ejendommen. Ingen af de to alternativer er økonomisk holdbare for ejendommen.

Der er ikke overvejet andre alternativer end 0-alternativet.

Foranstaltninger for at begrænse det ansøgte virkning på miljøet

Befolkningen og menneskers sundhed

I forbindelse med ansøgte projekt udledes der ikke sundhedsskadelige stoffer som f.eks. tungmetaller eller dioxin. Det vurderes derfor at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af menneskers sundhed.

Der vil ikke forekomme luftforurening eller forurening af vand der kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed.

I forbindelse med befolkning og menneskers sundhed påvirker anlægget mest med støv, støj, lugt og ammoniakemissionerne.

Reglerne for ammoniak og lugt er overholdt. Ved management og foranstaltninger, forventes det at støj og støv ikke vil give anledning til nabogener.

Smittebeskyttelse

Smittebeskyttelse er både beskyttelse af besætningens egne dyr mod indførsel af smitsomme sygdomme, beskyttelse mod spredning af sygdomme mellem forskellige besætninger og beskyttelse mod spredning af zoonotiske smitstoffer fra besætninger til det omgivende samfund (zoonoser er sygdomme, der kan smitte mellem dyr og mennesker).

Der er regler om smittebeskyttelse for svinebesætninger med sundhedsrådgivningsaftale.

For svinebesætninger med sundhedsrådgivningsaftale gælder desuden særlige regler om zoonotisk smittebeskyttelse, hvor den besætningsansvarlige i samarbejde med besætningsdyrlægen skal udarbejde en zoonotisk smittebeskyttelsesplan, som har til formål at modvirke smittespredning fra besætningen.

Biologisk mangfoldighed

Med baggrund i bl.a. oplysninger fra husdyrgodkendelse.dk vurderes det, at udvidelsen ikke – alene eller sammen med bidrag fra andre kendte ammoniakudviklinger – vil øge den samlede luftbårne kvælstofbelastning i området i uacceptabelt omfang.

Beskyttelsen af natur omfatter natur af kategori 1, 2 og 3, disse tre kategorier af natur beskyttes mod ammoniak. Disse krav til totaldeposition og merdeposition fremgår af husdyrgodkendelse.dk, samt afsnittet Natur i denne ansøgning. Kravene til alle tre naturtyper er overholdt med det ansøgte projekt. Ingen natur, omfattet af disse kategorier, vurderes derfor at blive påvirket af det ansøgte projekt.

Bilag IV arter

Ud fra kortmateriale på naturdata.dk fremgår det at der er registreret odder ca 470m sydøst for ejendommen på stranden.

Kortet viser fundet af arter fra habitat direktivets bilag IV inden for 1,7km fra ejendommen.

Odderen vurderes ikke at være nævneværdig påvirket af næringsstoffbelastning. Odderen har brug for sammenhængende naturområder til yngle- og rasteplasser. Den færdes typisk i moser, krat og skov eller lignende våde områder, hvor odderen kan finde skjul. Trusler mod odderen er opsplitning af bestande og levesteder, ødelæggelser eller forringelser af yngle og rasteområder, forstyrrelser ved anlægsarbejde og friluftsliv. Eftersom vandløb og moser ikke påvirkes i dette projekt, vurderes hverken odderen eller dens habitater at blive påvirket.

Derudover er der inden for 1,7 km fra ejendommen fundet tyndakset gøgeurt i skoven omfattet af kategori 1 beskyttelse nord for ejendommen, samt skovfirben 1,7km syd for ejendommen. Begge arter er fredede i Danmark. Der er desuden fund af den rødlistede ræv, samme sted som der er registreret odder.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have yngle eller rasteområder på eller omkring ejendommen og dens udspretningsarealer. Det vurderes umiddelbart, at der kan være brunflagermus, vandflagermus, sydflagermus, dværgflagermus, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø i området. Udbredelsen af bilag IV arterne er fra *Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning*.

Vurdering:

Der er ikke konkret kendskab til forekomst af andre bilag IV-arter end odderen omkring ejendommen. En række af flagermusarterne er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Der er ikke kendskab til at der er andre forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistener på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Derfor vurderes det at udvidelsen ikke vil have negativ indflydelse på de nævnte arter.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima

Ejendommen er ikke placeret på lavbundsareal. Området lige syd for ejendommen er klassificeret som okkerklasse IV - ingen risiko for okkerudledning.

Der er ikke registreret jordforurening på ejendommen.

Materieller goder kulturarv og landskabet

Der findes et beskyttet dige 79m nord for ejendommen og 122m vest for ejendommen. Digerne vil ikke blive påvirket negativt af det ansøgte projekt.

Der er ingen gravhøje i umiddelbar nærhed.

Udvidelsen vurderes derfor ikke at kunne påvirke diger eller gravhøje i lokalområdet.

Ved vurdering af samspillet mellem en eller flere af disse faktorer vurderes det ikke at give nogen øget risiko for påvirkninger.

Ophør

Den generelle praksis ved produktionsophør på et husdyrbrug er, at stalde, anlæg for opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende vil blive tømt og rengjort.

Horskærvej 51 er et IE-husdyrbrug og derfor omfattet af bestemmelserne i jordforureningsloven (LBK nr. 282 af 27/03/2017) om afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug. Bestemmelserne fremgår af lovens kapitel 4b og indebærer bl.a., at driftsherren ved driftsophør skal vurdere jordens og grundvandets forureningstilstand som følge af aktiviteterne på husdyrbruget. Driftsherren skal i første omgang indsende et oplæg til miljømyndigheden (kommunen) om, hvordan den forestående vurdering kan foretages. På baggrund af driftsherrens oplæg vil miljømyndigheden give driftsherren påbud om, hvordan vurderingen skal foretages og en frist herfor.

Vurdering:

De til enhver tid gældende regler i bl.a. jordforureningsloven vil sikre, at der træffes de nødvendige foranstaltninger ved produktionsophør på husdyrbruget Horskærvej 51.